

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA



BUNGE LA TANZANIA

---

**TAARIFA YA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA SHERIA NDOGO  
KUHUSU SHUGHULI ZILIZOTEKELEZWA KWA KIPINDI CHA KUENZIA  
FEBRUARI, 2019 HADI JANUARI, 2020**

*Inatolewa chini ya Kanuni ya 117 (15) ya Kanuni za  
Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016*

---

Idara ya Kamati za Bunge  
Ofisi ya Bunge  
S.L.P. 941  
**DODOMA.**

**FEBRUARI, 2020**

## YALIYOMO

---

SEHEMU YA KWANZA .....	1
1.0 UTANGULIZI .....	1
1.1 Maelezo ya awali .....	1
1.2 Majukumu ya Kamati na Msingi wa Utekelezaji Wake.....	1
1.3 Njia Zinazotumika Kutekeleza Majukumu ya Kamati.....	2
SEHEMU YA PILI .....	5
2.0 SHUGHULI ZILIZOTEKELEZWA NA KAMATI KATIKA KIPINDI CHA KUANZIA FEBRUARI, 2019 HADI JANUARI, 2020 .....	5
2.1 Uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Nne, Mkutano wa Kumi na Tano wa Bunge, Mkutano wa Kumi na Sita wa Bunge na Mkutano wa Kumi na Saba wa Bunge .....	5
2.1.1 Matokeo ya Uchambuzi Sheria Ndogo Zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Nne, Mkutano wa Kumi na Tano, Mkutano wa Kumi na Sita na Kumi na Saba wa Bunge. ....	6
2.2 Utekelezaji wa Maoni na Mapendekezo ya Kamati Kuhusu Sheria Ndogo zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Nne wa Bunge na Mkutano wa Kumi na Tano wa Bunge.....	8
2.2.1 Utekelezaji wa Maoni na Mapendekezo ya Kamati Kuhusu Sheria Ndogo Zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Nne wa Bunge.....	8
2.2.2 Utekelezaji wa Maoni na Mapendekezo ya Kamati Kuhusu Sheria Ndogo Zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Tano wa Bunge...11	
2.3 Mikutano ya Kamati na Wadau.....	13
2.4 Uchambuzi wa Miswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali Na.6 wa Mwaka 2019 [ <i>The Written Laws (Miscellaneous Amendments) (No.6)</i> <i>Bill, 2019</i> ] na Muswada wa Sheria ya Usuluhishi wa Mwaka 2020 ( <i>The</i> <i>Arbitration Bill, 2020</i> ).....	14
2.5 Semina/Mafunzo Mbalimbali.....	15
SEHEMU YA TATU .....	17

3.0	Uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Sita wa Bunge na Mkutano wa Kumi na Saba wa Bunge .....	17
3.1	Uchambuzi wa Sheria Ndogo Zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Sita wa Bunge.....	17
3.2	Uchambuzi wa Sheria Ndogo Zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Saba Bunge .....	22
SEHEMU YA NNE .....		26
4.0	MAONI NA MAPENDEKEZO YA KAMATI .....	26
4.1	Maoni ya Jumla.....	26
4.2	Maoni na Mapendekezo kwa Serikali Kuhusu Sheria Ndogo Zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Sita wa Bunge na Mkutano wa Kumi na Saba wa Bunge;.....	27
4.2.1	Dosari ya Uandishi wa Majedwali ikilinganishwa na Vifungu vya Sheria .....	28
4.2.2	Kukinzana na masharti ya Sheria Mama au Sheria nyingine za nchi.....	28
4.2.3	Kutozingatia Misingi ya Uandishi wa Sheria ( <i>Drafting Principles</i> ).....	29
4.2.4	Masharti yasiyo na uhalisia ikiwemo urahisi wa utekelezaji wake, hali ya uchumi wa walengwa na viwango vya adhabu na faini.....	29
4.2.5	Kukiuka Misingi ya Haki za Binadamu .....	29
SEHEMU YA TANO .....		31
5.0	HITIMISHO .....	31
5.1	Shukrani.....	31
5.2	Hoja.....	34

## SEHEMU YA KWANZA

### 1.0 UTANGULIZI

#### 1.1 Maelezo ya awali

**Mheshimiwa Spika**, kwa mujibu wa Kanuni ya 117 (15) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016 naomba kuwasilisha Taarifa ya Mwaka ya Shughuli za Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo. Taarifa hii inahusu majukumu ya uchambuzi wa Sheria Ndogo yaliyotekelezwa na Kamati katika kipindi cha kuanzia Februari, 2019 hadi Januari, 2020.

Taarifa hii imeainisha utekelezaji wa Maoni na Mapendekezo ya Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Nne na Mkutano wa Kumi na Tano wa Bunge. Aidha, Taarifa imebainisha matokeo ya Uchambuzi wa Sheria Ndogo mbalimbali zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Sita na Kumi na Saba wa Bunge pamoja na Maoni na Mapendekezo ya Kamati kuhusu Sheria Ndogo hizo .

**Mheshimiwa Spika**, Taarifa hii vilevile inafafanua kuhusu njia mbalimbali zilizotumika katika kutekeleza majukumu ya Kamati sanjari na mapendekezo ya Kamati kuhusu namna bora ambavyo Bunge linaweza kuisimamia Serikali katika mchakato wa utungaji wa Sheria Ndogo.

#### 1.2 Majukumu ya Kamati na Msingi wa Utekelezaji Wake

**Mheshimiwa Spika**, Kifungu cha 11 cha Nyongeza ya Nane ya Kanuni za Kudumu za Bunge, kinabainisha majukumu ya Kamati ya Kudumu ya Sheria Ndogo kuwa ni kuchambua Sheria Ndogo ili kujiridhisha iwapo zimekidhi matakwa na masharti ya Katiba, Sheria Mama na Sheria nyingine za nchi.

Malengo ya masharti haya ya kikanuni ni kulipatia Bunge Mamlaka ya Udhhibiti wa Utungaji wa Sheria Ndogo kwa vyombo vingine (*Parliamentary Control Over Subsidiary Legislation*) ambavyo Bunge limekasimu kwake mamlaka ya kutunga Sheria kwa mujibu wa Ibara ya 97 (5) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, 1977.

**Mheshimiwa Spika**, Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya **1** (*The Interpretation of Laws Act, Cap 1 R.E. 2002*) imeweka masharti maalum yanayotoa mamlaka kwa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya udhibiti wa Sheria Ndogo zinazotungwa na Serikali pamoja na vyombo vyake. Msingi huu unaipa Kamati uwezo wa kufanya uchambuzi wa Sheria Ndogo kwa niaba ya Bunge ambalo ndicho chombo kikuu cha uwakilishi kinachoshauri na kuisimamia Serikali. Hii pia ni kwa sababu Sheria Ndogo zinagusa moja kwa moja maisha ya kila siku ya mwananchi wa kawaida na shughuli za kiuchumi na kijamii zinazofanywa na jamii kubwa ya Watanzania. Shughuli hizo ni pamoja na zifuatazo:-

- a) Kilimo cha mazao ya biashara na chakula;
- b) Ufungaji;
- c) Uvuvi;
- d) Biashara za mama lishe;
- e) Vicoba;
- f) Biashara ya usafiri wa "bodaboda";
- g) Uchimbaji wa madini; na
- h) Utoaji wa huduma mbalimbali za kijamii.

### **1.3 Njia Zinazotumika Kutekeleza Majukumu ya Kamati**

**Mheshimiwa Spika**, baada ya Sheria Ndogo kutungwa na mamlaka husika na kuchapishwa katika Gazeti la Serikali, Sheria hiyo inatakiwa kuwasilishwa Bungeni (*laid before the National Assembly*) ndani ya siku sita (6) ya Vikao vya Bunge (*six sitting days*) katika Mkutano husika. Utaratibu huu ni kwa mujibu wa Kifungu cha 38 (1).

Matakwa haya ya Sheria yanapewa nguvu kupitia Kanuni ya 37 (2) ya Kanuni za Kudumu za Bunge inayosomeka kama ifuatavyo:-

***“37. - (2) Nakala za matoleo yote ya Gazeti pamoja na Nyongeza zake zilizochapishwa tangu kikao cha mwisho cha Mkutano wa Bunge uliopita, zitawasilishwa Bungeni na Waziri ...”***

Baada ya hatua hiyo, Bunge linakuwa na fursa ya kufanya uchambuzi wa Sheria Ndogo iliyowasilishwa kwa mamlaka inayopatikana katika Kifungu cha 11 cha Nyongeza ya Nane ya Kanuni za Kudumu za Bunge.

**Mheshimiwa Spika**, kwa mujibu wa Kifungu cha 4 cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sheria Ndogo ambazo hutangazwa katika Gazeti la Serikali na kuwasilishwa Bungeni ni kama zifuatazo:-

- a) Amri (*Orders*);
- b) Matamko (*Proclamations*);
- c) Kanuni za Taasisi (*Rules*);
- d) Kanuni za Mahakama (*Rules of Court*);
- e) Kanuni za Wizara (*Regulations*);
- f) Matangazo ya Serikali (*Notices*);
- g) Sheria Ndogo za Halmashauri (*By - Laws*); na
- h) Hati Idhini (*Instruments*).

**Mheshimiwa Spika**, Sheria Ndogo hizi hutungwa na vyombo mbalimbali vya Serikali ambavyo vimekasimiwa madaraka ya kutunga Sheria Ndogo na Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Hivyo basi, kwa mujibu wa Kanuni ya 117 (8) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Kamati imejiwekea utaratibu wa kutekeleza wajibu wake kwa kufanya yafuatayo:-

- a) Kuandaa Orodha ya Sheria Ndogo zote zilizowasilishwa katika kila Mkutano wa Bunge;
- b) Kufanya uchambuzi wa Sheria Ndogo zote zilizowasilishwa;

- c) Kuandaa Jedwali la Uchambuzi wa Kamati (*Matrix*) linalobainisha matokeo ya Uchambuzi wa Kamati na kuliwasilisha Serikalini ili iandae majibu ya hoja zilizoibuliwa kuhusu Sheria Ndogo zilizowasilishwa Bungeni;
- d) Kukutana na Wizara husika (*relevant Ministries*) ili kupokea majibu ya Serikali kutokana na Uchambuzi wa Kamati;
- e) Kuwasilisha Bungeni Taarifa Kuhusu Uchambuzi wa Sheria Ndogo uliofanywa na Kamati na kutoa maoni na mapendekezo ili Bunge liridhie kwa Azimio la Bunge (*Parliamentary Resolution*) kwa ajili ya Utekelezaji wa Serikali;
- f) Kusikiliza Maoni ya Wadau;na
- g) Kufanya mafunzo na semina kuhusiana na Mchakato wa Utungaji wa Sheria Ndogo na namna ya uchambuzi wa Sheria Ndogo.

## SEHEMU YA PILI

### 2.0 SHUGHULI ZILIZOTEKELEZWA NA KAMATI KATIKA KIPINDI CHA KUENZIA FEBRUARI, 2019 HADI JANUARI, 2020

#### 2.1 Uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Nne, Mkutano wa Kumi na Tano wa Bunge, Mkutano wa Kumi na Sita wa Bunge na Mkutano wa Kumi na Saba wa Bunge

**Mheshimiwa Spika**, katika Kipindi cha kuanzia Februari 2019 hadi Januari 2020 katika Mkutano wa Kumi na Nne, Mkutano wa Kumi na Tano, Mkutano wa Kumi na Sita na Mkutano wa Kumi na Saba wa Bunge, Serikali iliwasilisha Bungeni jumla ya Sheria Ndogo Mia Nane Tisini na Saba (897) ikilinganishwa na Sheria Ndogo Mia Saba na Nne (704) zilizowasilishwa katika kipindi cha Mwaka 2018 – 2019, hivyo kwa mwaka 2019 – 2020 kumekuwa na ongezeko la Sheria Ndogo Mia Moja Tisini na Tatu (193) ambazo ni zaidi ya asilimia 27.4 ya Sheria Ndogo zilizowasilishwa 2018 - 2019.

Katika kutekeleza jukumu la uchambuzi wa Sheria Ndogo Kamati imebaini jumla ya Sheria Ndogo Sabini na Tatu (73) kati ya Mia Nane Tisini na Saba (897), ni sawa na asilimia 44 zilikuwa na dosari mbalimbali, ambapo Kamati ilitoa Maoni na Mapendekezo ili kuondoa dosari hizo.

**Mheshimiwa Spika**, kwa kuwa Kamati ya Sheria Ndogo ni Kamati ya Sekta Mtambuka, Sheria Ndogo zilizofanyiwa uchambuzi na kubainika kuwa na dosari au masharti yake kuhitaji ufafanuzi wa kina kuhusu maudhui yake, ziligusa Wizara zifuatazo:-

- a) Ofisi ya Waziri Mkuu;
- b) Ofisi ya Makamu wa Rais Muungano na Mazingira;
- c) Ofisi ya Rais (TAMISEMI);
- d) Wizara ya Fedha na Mipango;



- e) Wizara ya Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo;
- f) Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto;
- g) Wizara ya Mifugo na Uvuvi;
- h) Wizara ya Nishati;
- i) Wizara ya Madini;
- j) Wizara ya Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano; na
- k) Wizara ya Katiba na Sheria.

**2.1.1 Matokeo ya Uchambuzi Sheria Ndogo Zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Nne, Mkutano wa Kumi na Tano, Mkutano wa Kumi na Sita na Kumi na Saba wa Bunge.**

**Mheshimiwa Spika**, katika Uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mikutano ya Bunge iliyotajwa, Kamati ilibaini kuwepo na dosari mbalimbali na zifuatazo ni baadhi yake:-

- a) Sheria Ndogo kwenda kinyume na Sheria Mama au Sheria nyingine za Nchi;
- b) Sheria Ndogo kuwa na makosa ya uandishi katika Majedwali (Kutorejea Kanuni sahihi, kurejea Kanuni ambazo hazipo, kutorejea kabisa Kanuni na Maudhui ya Jedwali tofautiana na Vifungu);
- c) Sheria Ndogo kutozingatia misingi ya uandishi wa Sheria (*Drafting Principles*);
- d) Sheria Ndogo kukiuka misingi ya haki za binadamu; na
- e) Sheria Ndogo kuweka masharti yasiyoendana na uhalisia (*unreasonable provisions*).

**Mheshimiwa Spika**, kwa upande mwingine Kamati imebaini kuwepo kwa changamoto mbalimbali katika Mchakato mzima wa Utungaji wa Sheria Ndogo ambazo zinachangia uwepo wa dosari zilizoainishwa katika Sheria Ndogo zilifanyiwa uchambuzi. Changamoto hizo ni pamoja na zifuatazo:-

- a) Uchache wa wanasheria wenye taaluma ya uandishi wa sheria (*legislative drafters*) katika Wizara, Taasisi na Mamlaka za Serikali za Mitaa. Uhaba wa wataalamu hao unasababisha Sheria Ndogo nyingi kufika katika Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali zikiwa tayari zina dosari ambazo zinaweza zisibainike kirahisi na Mwandishi Mkuu wa Sheria wa Serikali (*Chief Parliamentary Draftsman*) kwa sababu naye siyo tu kwamba ana wataalamu wachache, lakini pia ana kazi nyingi.
- b) Baadhi ya Wizara kutumia mwanya wa mamlaka waliyopewa na Bunge ya kutunga Sheria Ndogo kwa kuweka masharti ambayo aidha yalikatuliwa au kupingwa na Kamati za Kudumu za Bunge wakati wa uchambuzi wa Muswada wa Sheria inayotoa madaraka (*Principal Act*). Kwa kufanya hivyo, Kamati ya Sheria Ndogo imekuwa na jukumu kubwa la kushughulikia dosari za masharti yaliyomo ndani ya Sheria Ndogo ambayo yangeweza kupatiwa uhalali kwa kuyaweka masharti hayo katika Sheria Mama.
- c) Baadhi ya Mamlaka zilizokasimiwa Mamlaka ya Kutunga Sheria Ndogo, zimekuwa zikitunga Sheria Ndogo zinazopoka Mamlaka ya vyombo vingine vilivyowekwa kwa mujibu wa Sheria za Nchi ya kusimamia Mamlaka hizo. Mfano baadhi ya Kanuni za Wizara kuwa na vifungu ambavyo utekelezaji wake unaingiliana Mamlaka ya Mahakama. Pili Kanuni kuweka majukumu kwa Waziri anayosimamia na ambayo yanaingiliana na Mamlaka ya Waziri mwingine.

## 2.2 Utekelezaji wa Maoni na Mapendekezo ya Kamati Kuhusu Sheria Ndogo zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Nne wa Bunge na Mkutano wa Kumi na Tano wa Bunge

**Mheshimiwa Spika**, napenda kulitaarifu Bunge lako tukufu kuwa katika Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Nne wa Bunge na Mkutano wa Kumi na Tano wa Bunge Serikali imetekeleza maoni, ushauri na mapendekezo yaliyotolewa na Kamati.

### 2.2.1 Utekelezaji wa Maoni na Mapendekezo ya Kamati Kuhusu Sheria Ndogo Zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Nne wa Bunge

**Mheshimiwa Spika**, katika Mkutano wa Kumi na Nne wa Bunge Serikali iliwasilisha Bungeni jumla ya Sheria Ndogo Mia Moja Tisini na Sita (196) ambapo baada ya uchambuzi wa Kamati ilibainika kuwa jumla ya Sheria Ndogo Kumi na Nne (14) tu ndizo zilikuwa na hoja mbalimbali za kiuchambuzi.

Sheria Ndogo hizo zilikuwa chini ya Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto ambayo ilikuwa na Sheria Ndogo Tano (5) zilizokuwa na hoja za kiuchambuzi Kumi na Saba (17); Wizara ya Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano ilikuwa na Sheria Ndogo Tatu (3) zilizokuwa na hoja za kiuchambuzi Nane (8); na Ofisi ya Rais – TAMISEMI ilikuwa na Sheria Ndogo Sita (6) zilizokuwa na hoja za kiuchambuzi Nane (8).

**Mheshimiwa Spika**, kwa maana ya kulitaarifu Bunge lako tukufu naomba nionyeshe baadhi ya dosari zilizoibuliwa na Kamati na baada ya majadiliano na Serikali ambapo ilikubaliana na hoja hizo.

**Mheshimiwa Spika**, kwa mfano katika uchambuzi Sheria Ndogo ya *The Medical, Dental and Allied Health Professionals (Inquiry), Regulations 2018* ambazo zimetungwa chini Sheria ya *The Medical, Dental and Allied Health Professionals Act Na. 11 of 2017*, Kamati ilibaini kuwa **Kanuni ya 3(1)**

ilikuwa inakwenda kinyume na Sheria Mama na Sheria nyingine za Nchi, ambapo ilikuwa inaweka utaratibu usio wa lazima kwa malalamiko dhidi ya daktari kuwasilishwa kwa Msajili wa Baraza la Madaktari. **Kanuni ya 3(1)** ilitumia neno "*May*" ambalo kwa mujibu wa **Kifungu cha 53(1)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, iwapo neno hilo litatumika linaondoa ulazima wa kufuata utaratibu huo.

**Mheshimiwa Spika**, Kamati iliona kuwa utaratibu unaowekwa na Kanuni hii ulikuwa Kinyume na **Kifungu cha 41** Sheria Mama *The Medical, Dental and Allied Health Professionals Act Na. 11 of 2017* ambacho kinaweka sharti la lazima la kuwasilisha malalamiko kwa Msajili kabla ya kufikishwa katika Baraza.

**Mheshimiwa Spika**, hivyo kwa kuwa, Kamati iliona kuwa **Kanuni ya 3(1)** inaenda kinyume na masharti yaliyowekwa katika **Kifungu cha 36(1)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria Sura ya 1 (*Intepretation of Laws Act*) ambacho kinaelekeza kwamba, Sheria Ndogo haipaswi kwenda kinyume na vifungu vya Sheria Mama vinavyoanzisha au Sheria yoyote ya Nchi. Hivyo kwa mujibu wa Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Kanuni hiyo ya **Kanuni ya 3(1)** ilikuwa ni batili kwa kiwango ilichokinzana na Sheria ya *The Medical, Dental and Allied Health Professionals Act Na. 11 of 2017*.

**Mheshimiwa Spika**, kwa upande wa Wizara ya Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano, Kamati ilibaini kutofuatwa kwa utaratibu wa uandishi katika Kanuni ya *The Civil Aviation (Security) Regulation 2018* iliyotungwa chini ya Sheria ya *The Civil Aviation Act (Sura 80)*. **Kanuni ya 102 (3)** inaweka tafsiri ya maneno mbalimbali yaliyotumika katika Kanuni hizi.

**Mheshimiwa Spika**, kwa kuzingatia utaratibu mzuri wa uandishi wa Sheria, tafsiri za maneno yaliyotumika mara kwa mara katika Sheria hupaswa kuwekwa katika Kifungu mahsusi kinachotoa tafsiri ya maneno.

Hivyo basi, Kamati ilielekeza tafsiri ya maneno iliyowekwa katika **Kanuni ya 102 (3)** kuwekwa katika **Kanuni ya 4** ya Kanuni hizi kwa lengo la kuzingatia utaratibu mzuri wa uandishi wa sheria ambao pia unarahisisha usomaji mzuri wa Kanuni hizi.

**Mheshimiwa Spika**, kama ilivyoielezwa awali katika Taarifa hii kuwa, Kamati pia ilifanya uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizo chini ya Ofisi ya Rais – TAMISEMI. Moja ya Sheria hizo ni **Sheria Ndogo za (Uanzishaji wa Mfuko wa Afya ya Jamii) za Halmashauri ya Wilaya ya Madaba, 2018**, ambazo zimetungwa chini **Sheria ya Serikali za Mitaa (Mamlaka za Wilaya) (Sura 287)**. Kamati ilibaini kuwa na makosa ya uandishi katika rejea za Kanuni zinazoanzisha majedwali.

Kwa mfano, Jedwali la Sheria Ndogo hizi lilitajwa kuanzishwa chini ya **Kifungu 32** cha Sheria Ndogo hizi. Kamati ilibaini rejea sahihi iliyopaswa kuwekwa katika Jedwali hili ni **Kifungu cha 31** ambacho ndiyo chenye maudhui ya sahihi ya Jedwali la Sheria Ndogo hizi.

**Mheshimiwa Spika**, napenda kulitaarifu Bunge lako tukufu kuwa, baada ya kukamilika kwa uchambuzi wa Sheria Ndogo, Kamati ilikutana na Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto, Wizara ya Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano na Ofisi ya Rais - TAMISEMI ili Kupokea majibu kuhusu Uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Nne wa Bunge.

Katika Majadiliano hayo na Kamati, Wizara hizo ziliwasilisha majibu yao ambapo zilikubaliana na hoja za kiuchambuzi thelathini na Tatu (33) zilizoibuliwa na Kamati kutokana na uchambuzi wa Sheria Ndogo Kumi na Nne (14).

Wizara hizo zimeendelea na utaratibu wa kufanya marekebisho ikiwa ni pamoja na mawasiliano na Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali – Idara ya Mwandishi Mkuu wa Sheria, pamoja na kufanya Mwasiliano na Halmashauri husika ambazo Sheria Ndogo zake zilibainika kuwa na kasoro mbalimbali.

### 2.2.2 Utekelezaji wa Maoni na Mapendekezo ya Kamati Kuhusu Sheria Ndogo Zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Tano wa Bunge

**Mheshimiwa Spika**, katika Mkutano wa Kumi na Tano wa Bunge mnamo tarehe 3 Aprili, 2019 Serikali iliwasilisha Bungeni jumla ya Sheria Ndogo Mia Moja Sabini na Nne (174) ambapo baada ya uchambuzi wa Kamati ilibainika kuwa jumla ya Sheria Ndogo Ishirini na Mbili (22) tu ndizo zilikuwa na hoja mbalimbali za kiuchambuzi.

Sheria Ndogo hizo zilikuwa chini ya Ofisi ya Rais (TAMISEMI) ambayo ilikuwa na Sheria Ndogo Kumi na Moja (11) zilizokuwa na hoja za kiuchambuzi Kumi na Nane (18), Wizara ya Fedha na Mipango ilikuwa na Sheria Ndogo Mbili (2) iliyokuwa na hoja ya kiuchambuzi Tatu (3), Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto ilikuwa na Sheria Ndogo Moja (1) zilizokuwa na hoja za kiuchambuzi Mbili (2) Wizara ya Nishati ilikuwa na Sheria Ndogo Mbili (2) zilizokuwa na hoja za kiuchambuzi Kumi na Moja (11), Wizara ya Madini ilikuwa na Sheria Ndogo Tatu (3) zilizokuwa na hoja za kiuchambuzi kumi na mbili (12), na Wizara ya Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano ilikuwa na Sheria Ndogo Tatu (3) zilizokuwa hoja za kiuchambuzi Nane (8).

**Mheshimiwa Spika**, kwa maana ya kulitaarifu Bunge lako tukufu naomba kuonesha baadhi ya dosari zilizoibuliwa katika Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Tano wa Bunge kama ifuatavyo:-

**Mheshimiwa Spika**, Uchambuzi wa Kamati katika Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Tano wa Bunge ulibaini uwepo wa Sheria Ndogo zenye maudhui yanayokwenda kinyume na Sheria Mama au Sheria nyingine za Nchi.

**Mheshimiwa Spika**, Sheria Ndogo iliyobainika kuwa na dosari ni **Sheria Ndogo za (Ada za Vibali vya Burudani) za Halmashauri ya Jiji la Tanga, 2019** iliyo chini ya Ofisi ya Rais - TAMISEMI. Kamati ilibaini kwamba Sheria Ndogo hizi zilifanya rejea ya kuanzishwa chini ya **Sura 290 ya Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa** wakati zina kichwa kinachosomeka **Sheria ya Serikali za Mitaa (Mamlaka za Miji)**, ambayo ni **Sura 288**.

**Mheshimiwa Spika**, utungaji wa Sheria Ndogo yoyote hutokana na Sheria Mama, hivyo utaratibu wa uandishi wake ni lazima ufanye rejea sahihi ya Jina la Sheria Mama pamoja na Kifungu kinachotoa Mamlaka ya kutungwa kwa Sheria Ndogo husika (*enabling provision*). Hivyo basi, Kamati iliona kuwa Sheria Ndogo imekiuka Sheria Mama kwa kurejea Jina tofauti la Sheria inayoianzisha.

**Mheshimiwa Spika**, dosari ya ukiukwaji wa Sheria Mama pia ilibainika katika Sheria Ndogo za ***The Petroleum (Natural Gas) (Regulatory Accounting and Reporting Standards) Rules 2019*** ambazo zimetungwa chini ya ***The Petroleum Act (Sura 392)*** zilizo chini ya Wizara ya Nishati.

Kamati ilibaini **Kanuni ya 13 (2)** ya Kanuni hizi zinaweka faini ya **Shilingi Milioni Kumi** au kifungo kisichopungua miaka miwili au vyote (faini na kifungo) kwa kosa la kumzuia Afisa wa EWURA kutekeleza majukumu yake.

**Mheshimiwa Spika**, Kamati iliona kuwa, adhabu hii ni tofauti na ile inayoainishwa katika **Kifungu cha 234 (a) cha Sheria ya Petroli, 2015**

ambacho kinataja kuwa, mtu yeyote atakayetenda kosa la kumzuia Afisa kutekeleza majukumu yake chini ya Sheria hii, atatozwa faini isiyopungua Shilingi Milioni Ishirini au kifungo kisichopungua miaka mitano au vyote (faini na kifungo).

**Mheshimiwa Spika**, hivyo kwa kuzingatia masharti ya Kifungu cha 36(1) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Kanuni ya **Kanuni ya 13 (2)** inakuwa ni batili kwa kiwango inachokinzana na **Kifungu cha 234 (a) cha Sheria ya Petroli, 2015**.

**Mheshimiwa Spika**, napenda kulitaarifu Bunge lako tukufu kuwa, baada ya kukamilika kwa uchambuzi wa Kamati ilikutana na Ofisi ya Rais (TAMISEMI), Wizara ya Fedha na Mipango, Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto, Wizara ya Nishati, Wizara ya Madini na Wizara ya Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano ili Kupokea majibu kuhusu Uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Tano wa Bunge.

Katika Majadiliano hayo na Kamati, Wizara hizo ziliwasilisha majibu yao ambapo zilikubaliana na hoja za kiuchambuzi hamsini na nne (54) zilizobuliwa. Wizara hizo zimeendelea na utaratibu wa kufanya marekebisho ikiwa ni pamoja na kuwasiliana na Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali – Idara ya Mwandishi Mkuu wa Sheria, pamoja na Halmashauri husika ambazo Sheria Ndogo zake zilibainika kuwa na kasoro mbalimbali.

### 2.3 **Mikutano ya Kamati na Wadau**

**Mheshimiwa Spika**, katika kipindi cha kuanzia Januari 2019 hadi Januari, 2020 Kamati ilipata fursa ya kukutana na Wadau mbalimbali wanaoguswa na Sheria Ndogo zinazochambuliwa na Kamati.



**Mheshimiwa Spika**, Kamati ilipata fursa ya kukutana na wadau wa sekta mbalimbali za afya kutoka Chama cha Madaktari na *Tanzania Dental Society Association (TDSA)*, *TAMSA, Association of Medical Practitioners Tanzania (AMEPTA)* na *Association of Physiotherapists (APTA)*, lengo la kukutana na wadau lilikua ni kupata uelewa na maoni yao kuhusu utekelezaji wa Sheria Ndogo *The Medical, Dental and Allied Health Professionals (Internship), Regulations 2018, The Medical, Dental and Allied Health Professionals (Fees and Charges), Regulations 2018, The Medical, Dental and Allied Health Professionals (Inquiry), Regulations 2018; na The Medical, Dental and Allied Health Professionals (Continuing Professional Development), Regulations 2018* ambazo ziliwasilishwa Bungeni katika Mkutano wa Kumi na Nne wa Bunge.

Aidha, Kamati ilipata fursa ya kukutana na Chama cha Wamiliki wa Mabasi Tanzania (*Tanzania Bus Owners Association*) na kujadiliana kuhusu Kanuni zilizotengenezwa chini ya Sheria ya *The Land Transport Regulatory Authority Act, No. 2019* na Kanuni zilizotengenezwa chini ya Sheria ya *Transport Licencing Act*.

#### 2.4 Uchambuzi wa Miswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali Na.6 wa Mwaka 2019 [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) (No.6) Bill, 2019*] na Muswada wa Sheria ya Usuluhishi wa Mwaka 2020 (*The Arbitration Bill, 2020*)

**Mheshimiwa Spika**, katika kipindi cha Januari 2019 hadi Januari, 2020 Kamati ya Kudumu ya Sheria Ndogo ilifanya uchambuzi wa Miswada Miwili ya Sheria.

Mnamo tarehe 4 Septemba, 2019, wakati wa Kikao cha Pili cha Mkutano wa Kumi na Sita wa Bunge, Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali Na.6 wa Mwaka 2019 [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) (No.6) Bill, 2019*] ulisomwa mara ya kwanza Bungeni. Baada

ya hapo, Mheshimiwa Spika alizingatia masharti ya Kanuni ya 84(1) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016 na kuupeleka Muswada huo kwenye Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo.

Naomba kulijulisha Bunge lako tukufu kuwa, Kamati iliujadili Muswada huo uliopendekeza kufanya marekebisho katika Sheria Tisa ukiwa na Ibara Mia Moja (100). Aidha, mnamo tarehe 12 Septemba, 2019 Kamati iliandaa Maoni na Ushauri wa Kamati na kuwasilisha Bungeni kwa kuzingatia matakwa ya Kanuni za Kudumu za Bunge.

**Mheshimiwa Spika**, vilevile mnamo tarehe 28 Januari, 2020, wakati wa Kikao cha Kwanza cha Mkutano wa Kumi na Nane wa Bunge, **Muswada wa Sheria ya Usuluhishi wa Mwaka 2020 (*The Arbitration Bill, 2020*)** ulisomwa mara ya kwanza Bungeni. Baada ya hapo, Mheshimiwa Spika alizingatia masharti ya Kanuni ya 84(1) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016 na kuupeleka Muswada huo kwenye Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo.

Kamati inaendelea na taratibu za uchambuzi wa Muswada huo ambao taarifa yake itawasilishwa kwa mujibu ya Mkutano wa Kumi na Nane wa Bunge.

## 2.5 **Semina/Mafunzo Mbalimbali**

Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha kuanzia Februari 2019 hadi Januari 2020, Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo ilipata fursa ya kushiriki katika kwa lengo la kujengewa katika maeneo mbalimbali. Semina hizo zilijikita katika maeneo yafutayo:-

- a) Masuala ya Kupambana na Madawa ya Kulevya;
- b) Kanuni mbalimbali zinazohusu sekta ya Madini;
- c) Dhana Kuu ya Jinsia na Uchambuzi wa mfumo wa dhana ya kijinsia katika fikra ya kinadharia na vitendo;

- d) Mfumo wa kisheria na kisera kuhusu masuala ya jinsia na jinsi ya kuhusisha masuala ya jinsia katika shughuli/kazi za msingi za Bunge;
- e) Uchambuzi wa Mapitio ya Bajeti;
- f) Kanuni za vyombo vya usafirishaji;
- g) Masuala yanayohusu watu wenye Ulemavu; na
- h) Maliasili.

**Mheshimiwa Spika**, naomba nikiri kuwa kupitia Semina hizo Wajumbe wa Kamati walipata uelewa mkubwa zaidi katika maeneo mbalimbali, hivyo kurahisisha katika utekelezaji wa jukumu la Uchambuzi wa Sheria Ndogo.

## SEHEMU YA TATU

### 3.0 Uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Sita wa Bunge na Mkutano wa Kumi na Saba wa Bunge

**Mheshimiwa Spika**, Taarifa hii pia inahusisha uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Sita na Kumi na Mkutano wa Kumi na Saba wa Bunge. Uchambuzi wa Sheria Ndogo hizo pia umetekelezwa na Kamati katika kipindi cha kuanzia Februari, 2019 hadi Januari, 2020, hata hivyo taarifa zake hazikuwasilishwa Bungeni kama ilivyokuwa kwa Sheria Ndogo zilizowasilishwa Mezani katika Mkutano wa Nne na Mkutano wa Kumi na Tano, ambazo taarifa yake liliwasilishwa Bungeni mnamo tarehe 13 Septemba, 2019.

**Mheshimiwa Spika**, kwa ridhaa yako naomba niwasilishe uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi Sita na Mkutano wa Kumi na Saba wa Bunge ili Bunge liweze kuazimia maoni na mapendekezo ya Kamati.

### 3.1 Uchambuzi wa Sheria Ndogo Zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Sita wa Bunge

**Mheshimiwa Spika**, mnamo tarehe 6 Septemba, 2019 katika Mkutano wa Kumi na Sita wa Bunge, Serikali iliwasilisha Mezani jumla ya Sheria Ndogo **Mia Tatu Sitini na Moja (361)** kwa mujibu wa Kifungu cha 38 (1) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya 1 na Kanuni ya 37 (2) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016. Sheria Ndogo hizo zimegawanyika katika makundi yafuatayo:-

- a) Sheria Ndogo za Halmashauri (*By-Laws*) -97;
- b) Kanuni za Wizara (*Regulations*) – 31;
- c) Kanuni za Taasisi (*Rules*) - 7;
- d) Amri (*Orders*) – 182;

- e) Matangazo (*Notices*) – 41; na
- f) Proclamations – 3.

**Mheshimiwa Spika**, katika mchanganuo wa Sheria Ndogo ulioainishwa, Kamati ilichambua na kubaini dosari mbalimbali katika Sheria Ndogo Ishirini na Saba (27). Baada ya Uchambuzi wa Kanuni hizo Kamati imetoa maoni na ushauri kwa lengo la kuboresha maudhui ya Kanuni hizo kama inavyonekana katika **JEDWALI LA UCHAMBUZI** lililoambatishwa. Kwa minajili ya kulitaarifu Bunge kuhusu uchambuzi uliofanyika, baadhi ya dosari zilizobainika katika Kanuni hizo ni kama ifuatavyo:-

**a) Sheria Ndogo kwenda kinyume na Sheria Mama au Sheria nyingine za Nchi.**

**Mheshimiwa Spika**, Kamati ilibaini kuwa, baadhi ya Sheria Ndogo zilizotungwa na Wizara (*Regulations*) zinakwenda kinyume na masharti yaliyowekwa na Sheria Mama au na Sheria Nyingine za Nchi. **Kifungu cha 36 (1) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria** ambacho kinabainisha kwamba, Sheria Ndogo yoyote haipaswi kukinzana na masharti ya Sheria ya Bunge inayotoa mamlaka ya kutungwa kwake au Sheria nyingine yoyote.

**Mheshimiwa Spika**, Kamati pia ilifanya uchambuzi wa Sheria Ndogo ya *The Explosives (Manufacturing) Regulations, 2019 (GN. Na. 422)*, ambazo zimetungwa chini Sheria ya *The Explosives Act Cap. 45* na kubaini kuwa **Kanuni ya 15** inatoa adhabu kwa mtu atakayevunja masharti yaliyowekwa na Kanuni hizi kuwa ikiwa ni mtu, basi itakuwa ni faini isiyozidi milioni ishirini au kifungo kisochozidi miaka mitatu au vyote kwa pamoja. Ikiwa aliyekiuka masharti ya Kanuni hii ni Kampuni, adhabu yake ni faini isiyopungua milioni hamsini.

Kamati iliona kwamba masharti yanayowekwa kwa mujibu wa Kanuni hiyo ni kinyume na Adhabu hizi ni Kinyume na **Kifungu cha 7(2)** cha Sheria Mama, kinachoweka adhabu ya faini isiyopungua shilingi milioni Tano au kifungo kwa kipindi kisichopungua miaka mitatu na kisichozidi miaka saba au vyote kwa pamoja yaani faini na kifungo. Aidha Sheria Mama haijaweka adhabu kwa kuzingatia suala la mtu au kampuni.

**Mheshimiwa Spika**, kwa kuwa, **Kanuni ya 15** ya Kanuni hizi inaenda kinyume na masharti yaliyowekwa katika **Kifungu cha 36(1) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria Sura ya 1 (Interpretation of Laws Act)** ambacho kinaelekeza kwamba, Sheria Ndogo haipaswi kwenda kinyume na vifungu vya Sheria Mama inayoianzisha au Sheria yoyote ya Nchi. Hivyo kwa mantiki ya Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Kanuni hiyo ni batili kwa kiwango inachokinzana na Sheria ya Mama.

**b) Sheria Ndogo kutozingatia misingi ya uandishi wa Sheria (*Drafting Principles*)**

**Mheshimiwa Spika**, Kamati ilifanya uchambuzi wa Sheria Ndogo ya ***The Electricity (Electrical Installation Services) Rules, 2019 (GN. Na. 382)*** zilizoanzishwa chini ya Sheria ya ***The Electricity Act CAP.131***.

Katika uchambuzi huo Kamati imebaini dosari za uandishi ambapo **Kanuni ya 17** inaelekeza kuwa mfano wa Cheti baada ya kukamilisha ***Installation Work*** kinaonekana katika **Jedwali la Nne** la Sheria Ndogo hii, hata hivyo **Jedwali** halijaonesha Cheti hicho, hali inayoleta changamoto ya kufahamu juu ya yale yanayopaswa kuwepo katika cheti hicho.

**Mheshimiwa Spika**, vilevile Kamati ilibaini kutozingatiwa kwa utaratibu wa uandishi katika Sheria Ndogo ya **Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru) za Halmashauri ya Manispaa ya Ilala, 2019 (GN. Na. 530)** iliyotungwa chini ya **Sheria ya Sheria ya Fedha za Serikali za Mitaa (Sura ya 290)**.

Kamati ilibaini kuwa, Sheria Ndogo ina makosa ya kutokuweka namba za vifungu vidogo katika maelezo yanayofuata mara baada ya **Kifungu cha 5(5)**. Kukosekana kwa nambari za vifungu katika maneno hayo kunayafanya maandishi haya kukosa nguvu ya Kisheria na pia itapelekea changamoto wakati wa kufanya rejea.

**c) Masharti yasiyo na uhalisia ikiwemo urahisi wa utekelezaji wake**

**Mheshimiwa Spika**, Sheria Ndogo zilizobainika kuwa na dosari ya kuweka masharti yasiyo na uhalisia katika utekelezaji wake ni ***The Anti-Money Laundering (Electronic Funds Transfer and Cash Transaction Reporting) Regulations, 2019 (GN. Na. 420)*** ambazo zimetungwa chini ya Sheria ya ***The Anti – Money Laundering Act Cap. 423***.

Uchambuzi umebaini kuwa **Kanuni ya 13** inaipa ***Financial Intelligence Unit (FIU)*** nguvu ya kuwawekea vikwazo vya kiutawala ***reporting persons*** ikiwemo kusitisha leseni za biashara, kusitisha baadhi ya shughuli za kibiashara, kutoza faini isiyopungua shilingi milioni moja na isiyozidi milioni tano kwa siku na kwa kuzingatia siku ambazo makosa yamefanyika kwa kumsimamisha au kumuondoa kazini mfanyakazi wa taasisi husika aliyeshindwa kutoa taarifa za miamala ya fedha inayopaswa kutolewa taarifa kwa mujibu wa Kanuni hizi.

**Mheshimiwa Spika**, Kamati inaona kuwa Masharti ya **Kanuni ya 13** hayana uhalisia kwa kuwa utekelezaji wake hauwekezani, kwa kuwa masharti hayo yanatekelezwa na mamlaka nyingine kwa mujibu wa Sheria za Nchi. Mfano suala la kumuondoa kazini mfanyakazi wa Taasisi iliyoshindwa kuwasilisha tarifa za miamala za fedha, kimsingi haliwezi

kutekelezwa na FIU badala yake linaweza kutekelezwa na mwajiri wa mfanyakazi wa Taasisi husika.

**Mheshimiwa Spika**, Kamati pia imebaini **Sheria Ndogo za (Ada na vibali vya Shughuli za Kiutamaduni) za Halmashauri ya Manispaa ya Ilala, 2019 (G.N Na. 532)** zilizotungwa chini ya **Sheria ya Fedha za Serikali za Mitaa (Mamlaka za Miji) (Sura ya 290)** zimeweka masharti yasiyo na uhalisia.

**Kifungu cha 4** kinatoa sharti kwamba, Mtu yeyote hatoruhusiwa kuendesha shughuli yoyote ya kiutamaduni ndani ya eneo la Halmashauri bila ya kupata kibali kutoka Halmashauri. Hii inatokana na **Kifungu cha 3** kinachotoa tafsiri ya maneno mbalimbali ambacho kimetafsiri shughuli za kiutamaduni kuwa ni pamoja na mikusanyiko ya msiba.

Kamati inaona kwamba, masharti haya hayana uhalisia katika utekelezaji wake kwa kuwa yatapelekea shughuli za mikusanyiko ya msiba kulazimika kuomba kibali cha kukusanyika pasipo kuzingatia ukweli kwamba shughuli za msiba pindi zinapotokea watu hukusanyika pasipo kuhitaji kibali kwa kuzingatia mila na desturi za kitanzania.

**d) Sheria Ndogo kuwa na makosa ya uandishi katika Majedwali (Kutorejea Kanuni sahihi, kurejea Kanuni ambazo hazipo, kutorejea kabisa Kanuni na Maudhui ya Jedwali tofautiana na Vifungu)**

**Mheshimiwa Spika**, makosa ya kiuandishi yamebainika katika Sheria Ndogo za **(Ushuru na Uendeshaji wa Soko la Samaki Feri - Magogoni) za Halmashauri ya Manispaa ya Ilala (G.N Na. 603)**, ambazo zimetungwa chini Sheria ya Fedha za Serikali za Mitaa (Sura ya 290).

Katika uchambuzi uliofanyika, Kamati imebaini dosari katika rejea za Kanuni zinazoanzisha majedwali. Kwa mfano, Jedwali la Nne kuhusu



kufilisha kosa limerejea kuanzishwa chini ya Kifungu cha 33 ambacho hakipo katika Sheria Ndogo hizi na kubaini kuwa Kifungu sahihi kinachohusu kufilisha kosa ni kifungu cha 32.

**Mheshimiwa Spika**, Uchambuzi wa Kamati pia ulibaini pia Sheria Ndogo za **Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru) za Halmashauri ya Wilaya ya Maswa, 2019 (GN.Na. 239)** kuna mapungufu katika mpangilio wa Majedwali, ambapo inatoka Jedwali la Tatu na kwenda Jedwali la Sita, wakati Sheria haina Jedwali la Nne na Tano.

**Mheshimiwa Spika**, Kamati inaona kuwa, ni vema uandishi wa Majedwali katika sheria uzingatie kurejea Kanuni sahihi zinazoanzisha majedwali husika, kwa kuwa Majedwali ni sehemu ya Sheria kwa lengo la kufafanua zaidi masharti ya utekelezaji wa Kanuni mbalimbali katika Sheria Ndogo. Hivyo kwa kutorejea vifungu sahihi sio tu inaondoa maana ya masharti ya Kifungu cha 25 (2) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinacho tambua Majedwali kuwa ni sehemu ya sheria, bali pia dosari hizo zinaleta changamoto katika usomaji mzuri wa sheria husika.

**Mheshimiwa Spika**, naomba kutoa taarifa kuwa, Kamati ilikutana na Wizara zote zilizoguswa na uchambuzi wa Sheria Ndogo ishirini na saba (27) zilizowasilishwa katika Mkutano wa kumi na Sita wa Bunge, ambapo Wizara hizo zilikubaliana na hoja zote na kuahidi kuanza mchakato wa marekebisho ili kuondoa kasoro zilizobainika.

### 3.2 **Uchambuzi wa Sheria Ndogo Zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Saba Bunge**

**Mheshimiwa Spika**, mnamo tarehe 12 Novemba, 2019 katika Mkutano wa Kumi na Saba wa Bunge, Serikali iliwasilisha Mezani jumla ya Sheria Ndogo **Mia Moja Sitini na Sita (166)** kwa mujibu wa Kifungu cha 38 (1) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya 1 na Kanuni ya 37 (2) ya Kanuni za Kudumu za

Bunge, Toleo la Januari, 2016. Sheria Ndogo hizo zimegawanyika katika makundi yafuatayo:-

- a) Sheria Ndogo za Halmashauri (*By-Laws*) – 31;
- b) Kanuni za Wizara (*Regulations*) -16;
- c) Amri (*Orders*) – 57; na
- d) Matangazo (*Notices*) – 62.

**Mheshimiwa Spika**, Kamati ilichambua na kubaini dosari mbalimbali katika Sheria Ndogo Kumi (10), ambapo imetoa Maoni na Mapendekezo kwa lengo la kuboresha maudhui ya Sheria hizo kama inavyoonekana katika **JEDWALI LA UCHAMBUZI** lililoambatishwa. Kwa ajili ya kulitaarifu Bunge kuhusu uchambuzi uliofanyika, naomba kuainisha baadhi ya dosari kama ifuatavyo:-

- a) **Sheria Ndogo kwenda kinyume na Sheria Mama au Sheria nyingine za Nchi.**

**Mheshimiwa Spika**, Kamati ilibaini kuwa, baadhi ya Sheria Ndogo zilizotungwa na Wizara (Regulations) zinakwenda kinyume na masharti yaliyowekwa na Sheria Mama au na Sheria Nyingine za Nchi. Mfano wa Sheria hizo ni *The Meat Industry (Inspection of Meat Industry Stakeholders Activities) Regulations, 2019 (GN. Na. 739/2019)* ambazo zimetungwa chini Sheria ya *The Meat Industry Act (Sura ya 421)*.

**Mheshimiwa Spika**, Kamati ilibaini kuwa, **Kanuni ya 17** inaweka adhabu tofauti na iliyoainishwa chini ya Sheria Mama, kwamba iwapo mtu akipatikana na hati ya kumzuia Mkaguzi kutekeleza majukumu yake, atapaswa kulipa faini isiyopungua shilingi elfu hamsini au kifungo kisochofungua miezi kumi na miwili au vyote kwa pamoja. Wakati **Kifungu cha 32** cha Sheria Mama kimeweka adhabu kwa kosa hilo hilo kuwa ni faini isiyopungua shilingi elfu hamsini au kifungo kisichozi miezi sita au vyote kwa pamoja.

**Mheshimiwa Spika**, adhabu inayowekwa na Kanuni hizi ni kinyume na masharti ya **Kifungu cha 36 (1)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria ambacho kinabainisha kwamba, Sheria Ndogo yoyote haipaswi kukinzana masharti ya Sheria ya Bunge inayotoa mamlaka ya kutungwa kwake au Sheria nyingine yoyote.

- b) **Sheria Ndogo kuwa na makosa ya uandishi katika Majedwali (Kutorejea Kanuni sahihi, kurejea Kanuni ambazo hazipo, kutorejea kabisa Kanuni na Maudhui ya Jedwali tofautiana na Vifungu)**

**Mheshimiwa Spika**, Uchambuzi wa Kamati pia ulibaini Sheria Baadhi ya Sheria Ndogo kuwa na doasri katika majedwali na vifungu vinavyoanzisha Majedwali husika. Moja ya Sheria Ndogo zenye dosari hizo ni *The Environmental Management (Hazardous Waste Control and Management) Regulations, 2019 (GN Na. 676)* ambazo zimetungwa chini ya Sheria ya *The Environmental Management (Act Sura 191)*.

Kamati ilibaini kuwa Jedwali la Nne limefanya rejea ya **Kanuni ya 16(1)** ambayo si rejea sahihi kwa kuwa, **Kanuni ya 16(1)** inaanzisha **Jedwali la Tano. Kamati iliona kwamba**, Kanuni sahihi zinazoanzisha Jedwali la Nne ni **12(1) na 28**.

- c) **Masharti yasiyo na uhalisia ikiwemo urahisi wa utekelezaji wake**

**Mheshimiwa Spika**, Kamati imebaini uwepo wa Sheria Ndogo zilizo na masharti yasiyokuwa na uhalisia kwa kuzingatia utakelezaji wake. Masharti haya yamebainika katika **Sheria Ndogo za *The Microfinance (Community Microfinance Groups) Regulations, 2019*** zilizotungwa chini ya *The Microfinance Act*, (Sura ya 407).

**Mheshimiwa Spika**, Kamati imebaini kuwa **Kanuni ya 4(2)** inaweka sharti kwamba, *Community Microfinance Groups* inaweza kuanzishwa

na watu kuanzia kumi hadi hamsini. Aidha, Kanuni hii inazuia watu zaidi ya hamsini kuanzisha *Community Microfinance Groups*.

Kamati ina maoni kwamba, ukomo wa juu uliowekwa na Sheria Ndogo hizi unakosa uhalisia kwa kuwa vikundi vingi vina wanachama zaidi ya hamsini, hivyo sharti la kuweka ukomo wa wanachama hamsini linaweza kuleta changamoto ya vikundi vingi kuvunjika ili kuendana na sharti hilo. Aidha, sharti hilo linazuia watu wengi zaidi walio katika malengo yanayofanana kujiunga katika *Community Microfinance Groups*.

**Mheshimiwa Spika**, naomba kutoa taarifa kuwa, Kamati ilikutana na Wizara zote zilizoguswa na uchambuzi wa Sheria Ndogo kumi (10) zilizo wasilishwa katika Mkutano wa kumi na Saba wa Bunge, ambapo Wizara hizo zilikubaliana na hoja zote na kuahidi kuanza mchakato wa marekebisho ili kuondoa kasoro zilizobainika.

## SEHEMU YA NNE

### 4.0 MAONI NA MAPENDEKEZO YA KAMATI

#### 4.1 Maoni ya Jumla

- a) Kamati inashauri kuwa, ni vema Kanuni za *The Microfinance (Community Microfinance Groups) Regulations, 2019 (GN. 678)* zikawekewa masharti mepesi ambayo utekelezaji wake hautaleta changamoto kwa watumiaji wake ambao wengi wao ni wananchi wa vipato vya chini.
- b) Kanuni za *The Microfinance (Community Microfinance Groups) Regulations, 2019 (GN. 678)* zitafsiwiwe kwa Kiswahili. Pia majedwali yaliyoambatishwa yawekwe kwenye lugha nyepesi itakayosaidia wananchi kuelewa ili kupunguza changamoto kwa walengwa wa Kanuni hizi ambao wengi wao hawana elimu wala ujuzi wa masuala yanayohusiana na fedha.
- c) Kanuni za *The Microfinance (Community Microfinance Groups) Regulations, 2019 (GN. 678)* zirejee tafsiri ya *Community Microfinance Groups* iliyotolewa Sheria Mama ya *The Microfinance Act*, (Sura ya 407) ambayo imeweka wazi makundi yanayoguswa na pia kuweka *exceptions* kwa makundi yasiyoguswa na Kanuni hizi. Kwa kufanya hivyo, itasaidia kuondoa changamoto kwa watumiaji wa Kanuni hizi katika kufahamu aina za shughuli za vikundi zinazoguswa na Kanuni hizi.
- d) Kwamba, Wizara ya Fedha na Mipango itoe Miongozo kwa Halmashauri ambazo ndizo zimekasimiwa jukumu la usimamizi wa *Community Microfinance Groups*. Miongozo hiyo, iainishe mambo muhimu kama vile wajibu wa Halmashauri kwa Vikundi hivyo, namna ambavyo vikundi hivyo vitakavyolelewa ikiwa ni pamoja na kupewa elimu ya masuala mbalimbali yanayohusu usimamizi wa fedha.

- e) Kamati inashauri Serikali kufanya mapitio ya Sheria Ndogo zote zilizowasilishwa Bungeni tangu Mkutano wa Kumi na Nne, Mkutano wa Kumi na Tano, Mkutano wa Kumi na Sita na Mkutano wa Kumi na Saba wa Bunge ambazo zimebainika kuwa na dosari, ili kuondoa dosari hizo na kuzitangaza katika Gazeti la Serikali kufikia Mkutano wa Kumi na Nane wa Bunge.
- f) Kamati inashauri Mamlaka zinazopewa jukumu la kutunga Sheria Ndogo zishirikishe Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali katika hatua za uandaaji wa Sheria Ndogo kwa lengo la kuondoa dosari mbalimbali zinazojitokeza.
- g) Kamati inaishauri Serikali iendelee na programu za utoaji wa mafunzo ya uandishi wa sheria kwa Maafisa Sheria. Mafunzo hayo yatasaidi kupunguza makosa ya uandishi katika Sheria Ndogo kabla ya Sheria Ndogo hizo kuchapishwa katika Gazeti la Serikali.
- h) Kamati inashauri kuwa, Mamlaka au Taasisi zilizokasimiwa Mamlaka ya kutunga Sheria Ndogo zishirikishe wadau katika hatua za awali za uandaaji wa Sheria Ndogo. Lengo ni kupunguza au kuondoa changamoto mbalimbali ambazo zinaweza kujitokeza wakati wa utekelezaji wa Sheria Ndogo husika.

#### **4.2 Maoni na Mapendekezo kwa Serikali Kuhusu Sheria Ndogo Zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Sita wa Bunge na Mkutano wa Kumi na Saba wa Bunge;**

**Mheshimiwa Spika**, mapendekezo haya yameandaliwa kwa muhtsari kuzingatia matokeo ya uchambuzi uliofanywa na Kamati katika Sheria Ndogo zilizowasilishwa Bungeni katika Mkutano wa Kumi na Sita wa Bunge na Mkutano wa Kumi na Saba Bunge na yamefafanuliwa kwa kirefu katika Jedwali la Uchambuzi ambalo limeambatishwa na Taarifa hii.

**Mheshimiwa Spika**, mapendekezo ya Kamati ni kama ifuatavyo:-

**4.2.1 Dosari ya Uandishi wa Majedwali ikilinganishwa na Vifungu vya Sheria**

**KWA KUWA**, katika uchambuzi wa Kamati imebainika kuwa baadhi ya Sheria Ndogo zina dosari mbalimbali katika majedwali kuhusu vifungu vinavyoanzisha majedwali husika;

**NA KWA KUWA**, kwa mujibu wa Kifungu cha 25 (2) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinabainisha kwamba Majedwali ni sehemu ya Sheria;

**KWA HIYO BASI**, Bunge linaazimia kwamba, Wizara ambazo Sheria Ndogo zake zimebainika kuwa na dosari katika Majedwali zifanyiwe marekebisho ili kuondoa dosari hizo.

**4.2.2 Kukinzana na masharti ya Sheria Mama au Sheria nyingine za nchi.**

**KWA KUWA**, baadhi ya Sheria Ndogo zilizofanyiwa uchambuzi na Kamati zilibainika kuwa na vifungu vinavyokinzana na masharti ya Sheria Mama au Sheria nyingine za nchi;

**NA KWA KUWA**, kukinzana huko ni kwenda Kinyume na masharti ya Kifungu cha 36 cha Sheria ya Tafsiri za Sheria kinachotoa sharti kwa Sheria Ndogo kutokwenda kinyume na masharti ya Sheria Mama au Sheria nyingine za Nchi;

**NA KWA KUWA**, kukinzana huko kunaharamisha Kanuni husika kwa kiwango ilichokinzana na Sheria Mama;

**KWA HIYO BASI**, Bunge linaazimia kwamba, Wizara zinazohusika, zifanye marekebisho katika Sheria Ndogo hizo ili kuondoa vifungu vinavyokwenda kinyume na masharti ya Sheria Mama au na Sheria nyingine za nchi.

#### 4.2.3 **Kutozingatia Misingi ya Uandishi wa Sheria (*Drafting Principles*)**

**KWA KUWA**, katika uchambuzi wa Kamati imebainika kwamba baadhi ya Sheria Ndogo zina dosari mbalimbali za kiuandishi;

**NA KWA KUWA**, dosari hizo zimesababisha mantiki na madhumuni yaliyokusudiwa katika vifungu husika kutofikiwa na hivyo kuleta changamoto katika utekelezaji wake;

**KWA HIYO BASI**, Bunge linaazimia kwamba, Wizara ambazo Sheria Ndogo zake zimebainika kuwa na dosari za kiuandishi zifanyiwe marekebisho ili kuondoa dosari hizo.

#### 4.2.4 **Masharti yasiyo na uhalisia ikiwemo urahisi wa utekelezaji wake, hali ya uchumi wa walengwa na viwango vya adhabu na faini.**

**KWA KUWA**, katika uchambuzi wa Kamati imebainika kuwepo kwa dosari zinazoweka vifungu vyenye masharti yasiyo na uhalisia;

**NA KWA KUWA**, kwa dosari hizo zinaweza kupelekea kuwepo ugumu katika utekelezaji wake na hivyo kukandamiza wanaolengwa na Sheria Ndogo husika;

**KWA HIYO BASI**, Bunge linaazimia kwamba, Wizara ambazo Sheria Ndogo zake zimebainika kuwa na dosari katika vifungu vyenye masharti yasio na uhalisia zifanyiwe marekebisho ili kuondoa dosari hizo.

#### 4.2.5 **Kukiuka Misingi ya Haki za Binadamu**

**KWA KUWA**, katika uchambuzi wa Kamati imebainika Sheria Ndogo kuwa na dosari ya kuweka kifungu kinachokiuka misingi ya haki za binadamu;

**NA KWA KUWA**, kwa dosari hizo zinaweza kupelekea kuminya haki ya kukata rufaa dhidi ya maamuzi yaliyotolewa na vyombo vyenye Mamlaka ya kutoa maamuzi;



**KWA HIYO BASI**, Bunge linaazimia kwamba, Wizara ambayo Sheria Ndogo yake imebainika kuwa na dosari za kuweka kifungu kinachokiuka misingi ya haki za binadamu, ifanyiwe marekebisho ili kuondoa dosari hiyo.

## SEHEMU YA TANO

### 5.0 HITIMISHO

#### 5.1 Shukrani

**Mheshimiwa Spika**, kwa kuzingatia kuwa Taarifa hii ya Mwaka 2019 – 2020 ni ya mwisho katika uhai wa Bunge hili la Kumi na Moja, napenda kutumia fursa hii kutoa shukrani zangu za dhati kwako binafsi na Bunge lako tukufu kwa kuweka utaratibu wa taarifa za Kamati ya Sheria Ndogo kuwasilishwa katika Bunge lako tukufu. Kimsingi Taarifa hizo ziliweka wazi dosari mbalimbali zilizobainika katika Sheria Ndogo zilizochambuliwa na Kamati kwa kipindi cha Mwaka huu na miaka iliyopita.

Hivyo tunaamini kwamba, Maoni na Ushauri wa Kamati kupitia Taarifa hizo kumeongeza tija kwa kuweza kuisaidia Serikali kufanya marekebisho katika Sheria Ndogo zilizochambuliwa na hatimaye kutolewa na Maoni na Ushauri wa Kamati.

**Mheshimiwa Spika**, kipekee kabisa niwashukuru Wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Sheria Ndogo kwa kazi kubwa na nzuri ya kuchambua Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Nne, Mkutano wa Kumi na Tano, Mkutano wa Kumi na Sita na Mkutano wa Kumi na Saba wa Bunge na hatimaye kufanikisha Taarifa hii. Kwa heshima kubwa naomba kuwatambua majina yao kama ifuatavyo:-

- |                                      |   |              |
|--------------------------------------|---|--------------|
| 1. Mhe. Andrew John Chenge, Mb       | - | Mwenyekiti   |
| 2. Mhe. William Mganga Ngeleja, Mb   | - | M/Mwenyekiti |
| 3. Mhe. Aida Joseph Khenani, Mb      | - | Mjumbe       |
| 4. Mhe. Khamis Mtumwa Ali, Mb        | - | Mjumbe       |
| 5. Mhe. Rashid Ali Abdallah, Mb      | - | Mjumbe       |
| 6. Mhe. Mlinga Goodluck Asaph, Mb    | - | Mjumbe       |
| 7. Mhe. John John Mnyika, Mb         | - | Mjumbe       |
| 8. Mhe. Halima James Mdee, Mb        | - | Mjumbe       |
| 9. Mhe. Elibariki Emmanuel Kingu, Mb | - | Mjumbe       |

- |                                       |   |        |
|---------------------------------------|---|--------|
| 10. Mhe. Ridhiwani Jakaya Kikwete, Mb | - | Mjumbe |
| 11. Mhe. Sabreena Hamza Sungura, Mb   | - | Mjumbe |
| 12. Mhe. Sadifa Juma Khamis, Mb       | - | Mjumbe |
| 13. Mhe. Anne Kilango Malecela, Mb    | - | Mjumbe |
| 14. Mhe. Zainab Athman Katimba, Mb    | - | Mjumbe |
| 15. Mhe. Salome Wycliffe Makamba, Mb  | - | Mjumbe |
| 16. Mhe. Twahir Awesu Mohammed, Mb    | - | Mjumbe |
| 17. Mhe. Taska Restituta Mbogo, Mb    | - | Mjumbe |
| 18. Mhe. Mary Deo Muro, Mb            | - | Mjumbe |
| 19. Mhe. Easther Lukago Midimu, Mb    | - | Mjumbe |
| 20. Mhe. Catherine Nyakao Ruge, Mb    | - | Mjumbe |
| 21. January Yusuf Makamba, Mb         | - | Mjumbe |

**Mheshimiwa Spika**, kipekee kabisa naomba nimshukuru Mhe. Jenista Mhagama (MB) – Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Bunge, Kazi, Vijana, Ajira na Walemavu) kwa kuendelea kuweka uratibu mzuri wa kuwasilisha Mezani Magazeti ya Serikali pamoja na viambatisho vyake (Sheria Ndogo) kwa wakati, pia uratibu mzuri wa uwasilishaji wa Jedwali la Uchambuzi kwa Wizara husika ambazo Sheria Ndogo zake zimebainika kuwa na dosari. Hali hii kwa muda wote imekuwa ikiwezesha Kamati kutekeleza majukumu yake kwa ufanisi mkubwa.

Aidha, niwashukuru Mawaziri na Naibu Mawaziri wa Wizara mbalimbali pamoja na Watendaji wa Wizara hizo, kwa kufika mbele ya Kamati na kujibu hoja zilizoibuliwa na Wajumbe wa Kamati na pia kwa kuanza hatua za utekelezaji wa mapendekezo ya Kamati ili kuondoa dosari mbalimbali zilizojitokeza katika Sheria Ndogo.

Kwa heshima na taadhima naomba nitambue Wizara hizo kama ifuatavyo:-

1. Ofisi ya Waziri Mkuu;
2. Wizara ya Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi;
3. Wizara ya Maji na Umwagiliaji;
4. Ofisi ya Rais (TAMISEMI);
5. Ofisi ya Makamu wa Rais – Mazingira;
6. Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto;
7. Wizara ya Fedha na Mipango;
8. Wizara ya Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo;
9. Wizara ya Viwanda, Biashara na Uwekezaji;
10. Wizara ya Mifugo na Uvuvi;
11. Wizara ya Nishati;
12. Wizara ya Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano;
13. Wizara ya Kilimo;
14. Wizara ya Katiba na Sheria; na
15. Wizara ya Madini.

**Mheshimiwa Spika**, aidha napenda kuwashukuru kwa dhati Watumishi wa Ofisi ya Bunge chini ya uongozi mahiri wa Ndg. Stephen Kagaigai, Katibu wa Bunge kwa ushirikiano wanaoipatia Kamati ili iweze kutekeleza majukumu yake kwa ufanisi. Aidha, nimshukuru Kaimu Mkurugenzi wa Kamati Ndg. Michael Chikokoto akisaidiwa na Ndg. Gerald Magili Mkurugenzi Msaidizi wa Kamati kwa usimamizi mzuri wa Shughuli za Kamati.

**Mheshimiwa Spika**, mwisho lakini si kwa umuhimu, niwashukuru Makatibu wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo, Ndg. Angela Shekifu, Ndg. Mkuta Masoli, Ndg. Stanslaus Kagisa wakisaidiwa na Ndg. Paul Chima kwa kuratibu vyema Shughuli za Kamati hadi kukamilika kwa taarifa hii.

## 5.2 Hoja

**Mheshimiwa Spika**, baada ya kueleza shughuli zilizotekelezwa na Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo na kufafanua matokeo ya uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa Bungeni kwa kipindi cha kuanzia Februari, 2019 hadi Januari, 2020, sasa naomba kutoa hoja kwamba Bunge lipokee, lijadili, na hatimaye kuikubali Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo pamoja na maoni na mapendekezo yaliyomo kwenye Taarifa hii.

**Mheshimiwa Spika**, naomba kutoa hoja.

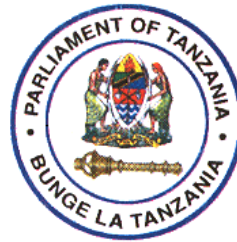


Andrew J. Chenge  
**MWENYEKITI**

**KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA SHERIA NDOGO**

4 Februari, 2020

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA



BUNGE LA TANZANIA

KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA SHERIA NDOGO

JEDWALI LA UCHAMBUZI WA SHERIA NDOGO THELATHINI NA SABA (37) ZILIZOWASILISHWA KATIKA  
MKUTANO WA KUMI NA SITA NA MKUTANO WA KUMI NA SABA WA BUNGE, 2019

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
<b>SHERIA NDOGO ZILIZOWASILISHWA KATIKA MKUTANO WA KUMI NA SITA WA BUNGE</b>						
<b>TOLEO NA. 13 LA TAREHE 29 MACHI, 2019</b>						
1.	<b>GN NA. 239</b> 29 Machi, 2019	SHERIA NDOGO ZA (ADA NA USHURU) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA MASWA, 2019	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA  (SURA YA 290)  <b>Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) na 16(1)</b>	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. <b>Sehemu ya Tano ya Jedwali la Kwanza</b> kuanzia namba 14 hadi 17 inazungumzia vitu vyenye muktadha unaofafana ( <b>Tamasha, Michezo, Mbio za Baiskeli, Mechi za Mpira</b> ) lakini imewekewa viwango tofauti vya ada ya vibali.  Aidha Sehemu hii inaweka sharti la	1. Jedwali lifanyiwe marekebisho ili kuondoa mambo yenye muktadha unaofanana.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					<p>kulipa ada na kupata kibali kwa shughuli kama vile Kucheza disko, Harusi, Matambiko, jando na unyago.</p> <p>2. <b>Kifungu cha 15</b> kuhusu Kufilisha Kosa kinarejea <b>Jedwali la Pili</b> ambalo si sahihi kwa kuwa linahusiana na Rejesta ya Wafanyabiashara. <b>Jedwali</b> linalohusiana na Fomu ya Kufilisha Kosa ni</p>	<p>2. Kifungu kifanyiwe marekebisho kwa kurejea <b>Jedwali la Sita.</b></p>



#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					<p><b>Jedwali la Sita</b> la Sheria hii.</p> <p>3. Sheria ina dosari katika mpangilio wa <b>Majedwali</b>, ambapo inatoka <b>Jedwali la Tatu</b> na kwenda <b>Jedwali la Sita</b>, wakati Sheria haina <b>Jedwali la Nne na Tano</b>.</p>	3. Sheria ifanyiwe marekebisho kwa kuweka mpangilio sahihi wa Majedwali.
2.	<b>GN NA. 240</b> 29 Machi, 2019	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA HUDUMA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA MASWA, 2019	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290)  <b>Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) na 16(1)</b>	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. <b>Kifungu cha 12</b> kinaweka adhabu ya kulipa <b>riba ya 1.5%</b> kwa mwezi kwa Ushuru ambao haujalipwa kwa wakati au shilingi	1. Waziri atoe ufafanuzi kuhusu sharti la malipo ya riba ya 1.5% ambayo haitozwi na Sheria nyingine za Halmashauri zinazohusu ushuru wa

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					elfu hamsini kwa mwezi kutegemea kiwango kipi kitakuwa kikubwa na itatakiwa kulipwa na mlipaji. Masharti ya ulipaji wa riba yanayowekwa na Kifungu hiki hayajaanishwa katika <b>Kifungu cha 13</b> ambacho kinaweka adhabu kwa kosa la kushindwa kulipa ushuru wa huduma kuwa ni kutozwa faini	huduma.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					<p>isiyopungua shilingi Laki Mbili (shs. 200,000/= lakini isiyozidi shilingi Milioni moja (1000,000/=) au kifungo cha muda usiopungua miezi Kumi na Mbili (12) na kisichozidi miezi Ishirini na Nne (24) au adhabu zote mbili.</p> <p>2. <b>Kifungu cha 15</b> kuhusu kufifilisha kosa kinakosa maneno ya kurejea</p>	<p>2. Kifungu kifanyiwe marekebisho kwa kuongeza maneno yanayorejea <b>Jedwali</b></p>

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kuanzisha <b>Jedwali la kwanza</b> (No connectivity).	<b>la Kwanza.</b>
<b>TOLEO NA. 14 LA TAREHE 5 APRILI, 2019</b>						
3.	<b>GN NA. 281</b> 5 Aprili, 2019	SHERIA NDOGO ZA (USIMAMIZI WA SHUGHULI ZA UVUVI NA UTUNZAJI WA RASILIMALI ZA BAHARI NA PWANI) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA KILWA, 2019	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA)  (SURA YA 287)  <b>Zimetungwa chini ya Kifungu cha 153 (1)</b>	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. <b>Kifungu cha 8</b> kinatamka kuwa vyombo vyote vya kigeni vitakavyotia nanga katika eneo la Halmashauri vitapaswa kulipa ushuru kwa viwango vilivyoainishwa na Sheria Ndogo hizi, hata hivyo Sheria Ndogo hii haijaonesha	1. Sheria ifanyiwe marekebisho ili kuainisha viwango vya ushuru kwa meli za kigeni zinazotia Nanga katika Halmashauri ya Kilwa.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					viwango hivyo. 2. <b>Kifungu cha 20</b> kuhusu kufifilisha kosa kinakosa maneno ya kurejea kuanzisha <b>Jedwali la kwanza</b> ( <i>No connectivity</i> ).	2. Kifungu kifanyiwe marekebisho kwa kuongeza maneno yanayorejea <b>Jedwali la Kwanza</b> .
4.	<b>GN NA. 282</b> 5 Aprili, 2019	SHERIA NDOGO ZA (KILIMO KWANZA NA USALAMA WA CHAKULA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA KILWA, 2019	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA)  (SURA YA 287)  <b>Zimetungwa chini ya Kifungu cha 153</b>	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	<b>Kifungu cha 12(d)</b> kinabainisha kwamba itakuwa ni kosa kwa mtu kutohifadhi chakula cha kutosha. Kimsingi ni vigumu kuthibitisha kosa hili kwa kuwa kipimo cha	Sheria Ndogo ifanyiwe marekebisho kwa kuweka sharti linalotekelezeka.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					chakula cha kutosha kinatofautiana kutoka mtu mmoja hadi mwingine. Aidha Kifungu hakijazingatia kuwa mtu anweza kukosa chakula cha kutosha kutokana na sababu mbalimbali zikiwemo kama zile zinazosabaishwa na hali ya hewa.	
5.	<b>GN NA. 286</b> 5 Aprili, 2019	KANUNI ZA UTOAJI WA MIKOPO KWA VIKUNDI VYA WANAWAKE ,	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290)	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	<b>Kifungu cha 3</b> cha Sheria Ndogo hizi kinatafsiri neno Mkurugenzi pasipo	Sheria ifanyiwe marekebisho kwa kuweka maneno yanayofanana na

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		VIJANA NA WATU WENYE ULEMAVU, 2019	Zimetungwa chini ya Kifungu cha 37A (4)		kuweka maneno "Afisa yoyote atakayeteuliwa kutekeleza majukumu ya Mkurugenzi."	tafsiri inayotolewa katika Sheria nyingine za Halmashauri.
<b>TOLEO NA. 16 LA TAREHE 19 APRILI, 2019</b>						
6.	<b>GN NA. 337</b> 19 Aprili, 2019	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MASOKO NA MAGULIO) ZA HALMASHAURI YA MANISPAA YA KINONDONI, 2019	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290)  Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	<b>Kifungu cha 3</b> cha Sheria Ndogo hizi kinatafsiri neno Mkurugenzi pasipo kuweka maneno "Afisa yoyote atakayeteuliwa kutekeleza majukumu ya Mkurugenzi."	Sheria ifanyiwe marekebisho kwa kuweka maneno yanayofanana na tafsiri inayotolewa katika Sheria nyingine za Halmashauri.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
<b>TOLEO NA. 17 LA TAREHE 26 APRILI, 2019</b>						
7.	<b>GN NA. 363</b>  26 Aprili, 2019	SHERIA NDOGO ZA (USAFI WA MAZINGIRA) ZA HALMASHAURI YA MJI WA HANDENI, 2019	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI)  (SURA YA 288)  <b>Zimetungwa chini ya Kifungu cha 89</b>	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. Sheria Ndogo inatoa tafsiri ya maneno <b>taka ngumu</b> tofauti na tafsiri inayotolewa na <b>Kifungu cha 3</b> cha Sheria ya <b>Sheria ya Usimamizi wa Mazingira (<i>The Environmental Management Act</i>)</b> , ambayo pia imeelekeza namna ambavyo halmashauri zinapaswa kushughulikia	1. Sheria Ndogo ifanyiwe marekebisho ili kuweka tafsiri inayoendana na Sheria ya Usimamizi wa Mazingira.



#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					<p>aina hizo za taka.</p> <p>2. <b>Kifungu cha 6 (2)</b> Kinatoa wajibu kwa kila mkazi kusafisha mbele na nyuma ya makazi yake.</p> <p>Uandishi wa Kifungu hiki unaweza kutafsiriwa kuwa maeneo ya pembeni ya makazi hayastahili kufanyiwa usafi.</p>	<p>2. <b>Kifungu cha 6 (2)</b> kifanyiwe marekebisho ili kuonesha wajibu wa mkazi utahusu kufanya usafi maeneo yote yanayozunguka makazi.</p>
8.	<b>GN NA. 364</b> 26 Aprili, 2019	SHERIA NDOGO ZA (HIFADHI YA MAZINGIRA) ZA	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	<b>Kifungu cha 5(e)</b> kinaweka katazo kwa mfugaji	Kifungu kifanyiwe marekebisho kuainisha idadi ya mifugo na

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		HALMASHAURI YA MJI WA HANDENI, 2019	(MAMLAKA ZA MIJI) (SURA YA 288)  <b>Zimetungwa chini ya Kifungu cha 89</b>		kutofuga mifugo mingi katika eneo dogo. Kifungu hakifafanui ni idadi gani ya mifugo inayopaswa kufugwa na ukubwa wa eneo husika.	ukubwa wa eneo inayopaswa kufugwa.
9.	<b>GN NA. 366</b> 26 Aprili, 2019	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA SOKO, MINADA NA MAGULIO) ZA HALMASHAURI YA MJI WA HANDENI, 2019	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290)  <b>Zimetungwa chini ya Vifungu vya 6(1) na 16 (1)</b>	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	<b>Jedwali la Pili</b> katika namba <b>2, 5, 7, 8, 9, 10, 11</b> na <b>12</b> haijaoneshwa ni aina ipi ya soko, gulio au mnada na siku ambazo shughuli hizo zitafanyika.	<b>Jedwali la Pili</b> lifanyiwe marekebisho ili kuondoa dosari zilizobainika.
<b>TOLEO NA. 19 LA TAREHE 10 MEI, 2019</b>						
10.	<b>GN NA. 382</b>	THE ELECTRICITY	THE ELECTRICITY	WIZARA YA	<b>Kanuni ya 17</b>	Kanuni ifanyiwe

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
	10 Mei, 2019	(ELECTRICAL INSTALLATION SERVICES) RULES , 2019	ACT (SURA YA 131)  Zimetungwa chini ya Kifungu cha 8(3), 45 na 46	NISHATI	inaelekeza kuwa mfano wa Cheti baada ya kukamilisha <i>Installation Work</i> kinaonekana katika <b>Jedwali la Nne</b> la Sheria Ndogo hii, hata hivyo Jedwali halijaonesha Cheti hicho.	marekebisho ili kuonesha Cheti katika <b>Jedwali la Nne</b> .
11.	<b>GN NA. 391</b>  10 Mei, 2019	SHERIA NDOGO ZA (USAFI WA MAZINGIRA) ZA HALMASHAURI YA MJI WA GEITA, 2019	SHERIA ZA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI) (SURA YA 288)  (Zimetungwa chini ya kifungu	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	Sheria Ndogo inatoa tafsiri ya maneno <b>taka ngumu</b> tofauti na tafsiri inayotolewa na <b>Kifungu cha 3</b> cha Sheria ya Sheria ya <b>Udhibiti wa Mazingira</b>	Sheria Ndogo ifanyiwe marekebisho ili kuweka tafsiri inayoendana na Sheria ya Mazingira.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
			cha 89)		( <i>Environmental Management Act</i> ), ambayo pia imeelekeza namna ambavyo halmashauri zinapaswa kushughulikia aina hizo za taka.	
<b>TOLEO NA. 21 LA TAREHE 24 MEI, 2019</b>						
12.	<b>GN NA. 420</b> 24 Mei, 2019	THE ANTI-MONEY LAUNDERING (ELECTRONIC FUNDS TRANSFER AND CASH TRANSACTION REPORTING) REGULATIONS, 2019	THE ANTI – MONEY LAUNDERING ACT  (SURA YA 423)  <b>Zimetungwa chini ya Kifungu cha 29</b>	WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO	<b>Kanuni ya 13</b> inaipa <i>Financial Intelligence Unit (FIU)</i> nguvu ya kuwawekea vikwazo vya kiutawala <i>reporting persons</i> ikiwemo kusitisha leseni za biashara, kusitisha baadhi	Kanuni ifanyiwe marekebisho ili kuendana na masharti ya Sheria Mama.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					<p>ya shughuli za kibiashara, kupiga faini isiyopungua shilingi milioni moja na isiyozidi milioni tano kwa siku kwa kuzingatia siku ambazo makosa yamefanyika na kumsimamisha au kumuondoa kazini mfanyakazi wa taasisi husika aliyeshindwa kutoa taarifa za miamala ya fedha inayopaswa kutolewa taarifa kwa mujibu wa Kanuni hizi.</p> <p>Masharti ya <b>Kanuni</b></p>	

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					<p><b>ya 13</b>  yanakwenda kinyume na <b>Kifungu cha 6</b> cha Sheria Mama ya <b>The Anti - Money Laundering Act</b> ambacho kinaonesha kazi nguvu na wajibu wa <b>FIU</b> ni kufanya uchunguzi na kuwasilisha taarifa za uchunguzi wao kwa Mamlaka zinazohusika kwa hatua zaidi.</p>	
13.	<b>GN NA. 422</b> 24 Mei, 2019	THE EXPLOSIVES (MANUFACTURING) REGULATIONS, 2019	THE EXPLOSIVES ACT (SURA YA 45)	WIZARA YA MADINI	<b>Kanuni ya 15</b> inatoa adhabu kwa mtu atakayevunja masharti	Sheria Ndogo ifanyiwe marekebisho ili kuendana na Sheria Mama.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
			Zimetungwa chini ya Kifungu cha 55		<p>yaliyowekwa na Kanuni hizi kuwa ikiwa ni mtu, basi itakuwa ni faini isiyozidi milioni ishirini au kifungo kisochozidi miaka mitatu au vyote kwa pamoja. Ikiwa aliyekiuka masharti ya Kanuni hii ni Kampuni, adhabu yake ni faini isiyopungua milioni hamsini.</p> <p>Adhabu hizi ni Kinyume na <b>Kifungu cha 7(2)</b> cha Sheria Mama, kinachoweka adhabu ya faini</p>	

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					<p>isiyopungua shilingi milioni Tano au kifungo kwa kipindi kisichopungua miaka mitatu na kisichozidi miaka saba au vyote yaani faini na kifungo.</p> <p>Aidha Sheria Mama haijaweka adhabu kwa kuzingatia suala la mtu au kampuni.</p>	
<b>TOLEO NA. 22 LA TAREHE 31 MEI, 2019</b>						
14.	<b>GN NA. 437</b> 31 Mei, 2019	THE PROFESSIONAL CONDUCT AND ETHICS COMMITTEE	THE ENGINEERS REGISTRATION ACT (SURA YA 63)	WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIAN	Kanuni hizi zinarejea kuanzishwa chini ya <b>Kifungu cha</b>	Kanuni ifanyiwe marekebisho ili kurejea Kifungu sahihi kinachoianzisha.



#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		RULES, 2019	Zimetungwa chini ya Kifungu cha 70(3)	○	<b>70(3)</b> cha Sheria Mama. Kifungu kinachorejewa kuanzisha Kanuni hii hakipo katika Sheria Mama. Kifungu sahihi ni <b>34 (i)</b> .	
<b>TOLEO NA. 23 LA TAREHE 7 JUNI, 2019</b>						
15.	<b>GN NA. 450</b> 7 Juni, 2019	THE FOREIGN EXCHANGE (BUREAU DE CHANGE) REGULATIONS, 2019	THE FOREIGN EXCHANGE ACT (SURA YA 271)  Zimetungwa chini ya Kifungu cha 5(a) na 7(1)	WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO	<b>Kanuni ya 27</b> inakataza wahusika wa maduka ya kubadilishia fedha za kukataa kuwauzia wateja fedha za kigeni iwapo fedha hizo zipo.  Kanuni haijaweka	Kanuni ifanyiwe marekebisho ili kuondoa sharti hilo.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					<p><i>exeptions</i> za kukataa kuuza fedha za kigeni katika mazingira ambayo mmiliki wa duka la kubadilishia fedha anahisi kuwa kuna uwezekano wa muamala wa utakatishaji wa fedha, kwa kuwa <b>Kifungu cha 3 cha Sheria ya Utakatishaji Fedha (Anti - Money Laundering Act)</b> kinamtaja mmiliki wa duka la kubadilisha fedha kama mmoja wa watoa taarifa za</p>	

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					<p>miamala kwa kitengo cha Udhibiti wa Fedha (FIU).</p> <p>Aidha kwa mujibu wa <b>Kifungu cha 15</b> mmiliki wa duka la kubadilishia fedha amepewa vigezo vya kuzingatia wakati wa kufanya miamala ya fedha.</p> <p>Vilevile anaweza kukataa kumuuzia mteja fedha za kigeni iwapo atahisi muamala unaweza kuwa ni wa utakatishaji pesa kwa mujibu</p>	

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					wa masharti yaliyowekwa na <b>Kifungu cha 17</b> cha Sheria ya <b>Utakatishaji Fedha (Anti - Money Laundering Act)</b> .	
<b>TOLEO NA. 29 LA TAREHE 19 JULAI, 2019</b>						
16.	<b>GN NA. 524</b> 19 Julai, 2019	HATI RASMI YA (UANZISHWAJI WA BODI YA HUDUMA YA SOKO LA SAMAKI FERI) YA HALMASHAURI YA MANISPAA YA ILALA, 2019	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI) (SURA YA 288)  <b>Zimetungwa chini ya Kifungu cha 58 (1)</b>	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	<b>Kifungu cha 3</b> cha Sheria Ndogo hizi kinatafsiri neno Mkurugenzi pasipo kuweka maneno " <b>Afisa yoyote atakayeteuliwa kutekeleza majukumu ya Mkurugenzi.</b> "	Sheria ifanyiwe marekebisho kwa kuweka maneno yanayofanana na tafsiri inayotolewa katika Sheria nyingine za Halmashauri.
17.	<b>GN NA. 526</b>	SHERIA NDOGO ZA (AFYA NA	SHERIA YA SERIKALI ZA	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	<b>Kifungu cha 3</b> kinatafsiri neno	Kifungu kifanyiwe marekebisho kwa

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
	19 Julai, 2019	USIMAMIZI WA MAZINGIRA) ZA HALMASHAURI YA MANISPAA YA ILALA, 2019	MITAA (MAMLAKA ZA MIJI) (SURA YA 288)  <b>Zimetungwa chini ya kifungu cha 89</b>		Mifugo kwa kutumia neno <b>Wafanya</b> badala ya neno <b>Wanyama</b> hivyo kuleta maana tofauti na ile iliyokusudiwa.	kutumia neno sahihi ili kuleta maana iliyokusudiwa.
18.	<b>GN NA. 528</b> 19 Julai, 2019	SHERIA NDOGO ZA (UENDESHAJI WA SOKO LA SAMAKI FERI - MAGOGONI) ZA HALMASHAURI YA MANISPAA YA ILALA, 2019	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290)  <b>Zimetungwa chini ya kifungu cha 6(1) na 16(1)</b>	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. <b>Kifungu cha 3</b> cha Sheria Ndogo hizi kinatafsiri neno Mkurugenzi pasipo kuweka maneno " <b>Afisa yoyote atakayeteuliwa kutekeleza majukumu ya Mkurugenzi.</b> "  2. Sheria Ndogo	1. Sheria ifanyiwe marekebisho kwa kuweka maneno yanayofanana na tafsiri inayotolewa katika Sheria nyingine za Halmashauri.  2. Vifungu vifanyiwe marekebisho ili

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					ina dosari kiuchapaji katika mpangilio wa namba katika <b>Kifungu cha 10, 11 na 14.</b>	kuondoa dosari za mpangilio wa namba.
19.	<b>GN NA. 529</b> 19 Julai, 2019	SHERIA NDOGO ZA (KUDHIBITI OMBAOMBA) ZA HALMASHAURI YA MANISPAA YA ILALA, 2019	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI)  (SURA YA 288)  <b>Zimetungwa chini ya Kifungu cha 89</b>	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. <b>Kifungu cha 3</b> cha Sheria Ndogo hizi kinatafsiri neno Mkurugenzi pasipo kuweka maneno " <b>Afisa yoyote atakayeteuliwa kutekeleza majukumu ya Mkurugenzi.</b> "  2. <b>Kifungu cha 6(1)(a)</b> hakina	1. Sheria ifanyiwe marekebisho kwa kuweka maneno yanayofanana na tafsiri inayotolewa katika Sheria nyingine za Halmashauri.  2. Kifungu ifanyiwe marekebisho kwa kuweka maelezo.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					maelezo	
20.	<b>GN NA. 530</b> 19 Julai, 2019	SHERIA NDOGO ZA (ADA NA USHURU) ZA HALMASHAURI YA MANISPAA YA ILALA, 2019	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290)  <b>Zimetungwa chini ya vifungu vya 6(1) na 16(1)</b>	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	Sheria Ndogo ina makosa ya kwa kutokuweka namba za vifungu vidogo katika maelezo yanayofuata mara baada ya <b>Kifungu cha 5(5)</b> .	Sheria ifanyiwe marekebisho kwa kuweka namba za vifungu husika.
21.	<b>GN NA. 531</b> 19 Julai, 2019	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA HUDUMA) ZA HALMASHAURI YA MANISPAA YA ILALA, 2019	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290)  <b>Zimetungwa chini ya vifungu vya 6(1) (u) na 16 (1).</b>	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	Maudhui ya <b>kifungu cha 4 na 7</b> vya Sheria Ndogo hizi yanahusu utozaji wa Ushuru wa Huduma kwa kiwango kisichozidi 0.3% na namna ya kukusanya ushuru huo, <b>Kifungu cha 7</b>	<b>Kifungu cha 4 na 7</b> vifanyiwe marekebisho.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kilipaswa kuwa kifungu kidogo cha <b>Kifungu cha 4</b> kwa lengo la kuleta mtiririko mzuri wa uandishi kwa mantiki bora ya usomaji.	
22.	<b>GN NA. 532</b> 19 Julai, 2019	SHERIA NDOGO ZA (ADA NA VIBALI VYA SHUGHULI ZA KIUTAMADUNI) ZA HALMASHAURI YA MANISPAA YA ILALA, 2019	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI) (SURA YA 290)  <b>Zimetungwa chini ya kifungu cha 6(1) na 16(1)</b>	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. Sheria Ndogo ina makosa ya kiuchapaji kwa kutokuweka namba katika za Kifungu cha <b>1, 2, 3, 4</b> na <b>5</b> .  2. <b>Kifungu cha 4</b> kinatoa sharti kwamba, Mtu yeyote hatoruhusiwa kuendesha	1. Sheria ifanyiwe marekebisho kwa kuweka namba za vifungu husika.  2. Sheria ifanyiwe marekebisho ili kuondoa sharti hilo.



#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					<p>shughuli yoyote ya kiutamaduni ndani ya eneo la Halmashauri bila ya kupata kibali kutoka Halmashauri.</p> <p>Hivyo masharti haya yatapelekea shughuli za mikusanyiko ya msiba kulazimika kuomba kibali cha kukusanyika kwa misingi hiyo.</p> <p>Hii inatokana na <b>Kifungu cha 3</b> kinachotoa tafsiri ya maneno mbalimbali</p>	

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					ambacho kimetafsiri shughuli za kiutamaduni kuwa ni pamoja na mikusanyiko ya msiba.	
<b>TOLEO NA. 32 LA TAREHE 9 AGOSTI, 2019</b>						
23.	<b>GN NA. 582</b> 9 Agosti, 2019	THE HUMAN (DNA) (GENERAL) REGULATIONS, 2019	THE HUMAN (DNA) ACT, (SURA YA 73)  <b>Zimetungwa chini ya Kifungu cha 71</b>	WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA WAZEE NA WATOTO	<b>Jedwali la Nane</b> linatajwa kuanzishwa chini ya <b>Kanuni ya 19(3)</b> ambayo haipo katika Kanuni hizi. Kanuni sahihi ni <b>19(2)</b> .	<b>Jedwali la Nane</b> lifanyiwe marekebisho kwa kurejea <b>Kanuni ya 19(2)</b> .
24.	<b>GN NA. 588</b> 9 Agosti, 2019	KANUNI ZA KUDUMU ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA KISHAPU, 2019	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA)	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	<b>Jedwali la Kwanza</b> linatajwa kuanzishwa chini ya <b>Kanuni ya 42(3)</b>	<b>Jedwali la Kwanza</b> lifanyiwe marekebisho kwa kurejea <b>Kanuni ya 44(3)</b> .

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
			(SURA YA 287)  Zimetungwa chini ya Kifungu cha 70(1)		ambayo haipo katika Kanuni hizi. Kanuni sahihi ni 44(3).	
<b>TOLEO NA. 33 LA TAREHE 16 AGOSTI, 2019</b>						
25.	<b>GN NA. 589</b> 16 Agosti, 2019	THE PUBLIC BAR ASSOCIATION (MANAGEMENT AND ORGANISATION ) REGULATIONS, 2019	THE OFFICE OF THE ATTORNEY GENERAL (DISCHARGE OF DUTIES) ACT, (SURA YA 268)  Zimetungwa chini ya Kifungu cha 16A(4)	WIZARA YA KATIBA NA SHERIA	<b>Kanuni ya 5</b> inaweka utaratibu wa malipo ya <i>Subscription Fees</i> itakayolipwa kwa Chama cha Wanasheria Umma, pasipo kuzingatia kuwa wanasheria wa Serikali hawafanyi huduma ya Sheria kwa kupokea malipo ya wateja hivyo inaweza	Kanuni iweke masharti ya namna kusaidia malipo ya ada kwa wanasheria wa Serikali.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kuathiri vipato vyao vinavyotokana na mishahara.	
26.	<b>GN NA. 603</b> 16 Agosti, 2019	SHERIA NDOGO ZA (USHURU NA UENDESHAJI WA SOKO LA SAMAKI FERI - MAGOGONI) ZA HALMASHAURI YA MANISPAA YA ILALA	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290)  <b>Zimetungwa chini ya Vifungu vya 6(1) na 16 (1)</b>	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. <b>Kifungu cha 3</b> cha Sheria Ndogo hizi kinatafsiri neno Mkurugenzi pasipo kuweka maneno " <b>Afisa yoyote atakayeteuliwa kutekeleza majukumu ya Mkurugenzi.</b> "  2. <b>Jedwali la Nne</b> kuhusu kufifilisha kosa limerejea kuanzishwa chini ya <b>Kifungu cha</b>	1. Sheria ifanyiwe marekebisho kwa kuweka maneno yanayofanana na tafsiri inayotolewa katika Sheria nyingine za Halmashauri.  2. <b>Jedwali la Nne</b> lifanyiwe marekebisho kwa kuweka rejea sahihi ya Kifungu

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					33 ambacho hakipo katika Sheria Ndogo hizi. Rejea sahihi kuhusu kufilisha kosa ni <b>kifungu cha 32.</b>	kinacholianzisha.
27.	<b>GN NA. 611</b> 16 Agosti, 2019	KANUNI ZA KUDUMU ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA SIMANJIRO, 2019	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA)  (SURA YA 287)  Zimetungwa chini ya Kifungu cha 70(1)	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	<b>Jedwali la Kwanza</b> kuhusu Hadidu za rejea limerejea kuanzishwa chini ya <b>Kifungu cha 42(3)</b> ambacho hakipo katika Sheria Ndogo hizi. Rejea sahihi kuhusu kufilisha kosa ni <b>Kifungu cha 44(3).</b>	<b>Jedwali la Kwanza</b> lifanyiwe marekebisho kwa kuweka rejea sahihi ya Kifungu kinacholianzisha.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
<b>SHERIA NDOGO ZILIZOWASILISHWA KATIKA MKUTANO WA KUMI NA SABA WA BUNGE</b>						
<b>TOLEO NA. 38 LA TAREHE 13 NOVEMBA, 2019</b>						
28.	<b>GN NA. 675</b>  13 Septemba, 2019	Regulations under the Microfinance (Servings and Credit Cooperative Societies)	THE MICROFINANCE ACT, (SURA YA 407)  <b>Zimetungwa chini ya Kifungu cha 60(1) na (2)</b>	WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO	<b>Kanuni ya 8(3)</b> inaweka sharti kuwa leseni ya biashara itakuwa imekwisha muda wake iwapo muhusika ameshindwa kuanza kufanya biashara ndani ya miezi sita tangu kutolewa kwa leseni husika.  Masharti ya Kanuni hii ni tofauti na masharti yanayowekwa na	Marekebisho yafanyike ili kuondoa ukinzani wa Kanuni na Sheria Mama.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					<p>Kifungu cha 22 cha Sheria Mama kuhusu uhai wa leseni ambapo hakuna ukomo wa leseni kutokana na kushindwa kufanya biashara ndani ya miezi sita tangu kutolewa kwa leseni ya biashara, isipokuwa Sheria Mama imeeleza mazingira ya ukomo wa leseni kuwa ni pale tu itakapo sitishwa na Benki Kuu au Mamlaka nyigine iliyokasimiwa Mamlaka ya Utoaji</p>	

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					wa Leseni.	
29.	<b>GN NA. 676</b>  13 Septemba, 2019	The Environmental Management (Hazardous Waste Control and Management) Regulations, 2019	THE ENVIRONMENTAL MANAGEMENT ACT (SURA 191)  (Zimetungwa chini ya Kifungu cha 133 (4) na (5), 135(1) na 230(2)(f))	OFISI YA MAKAMU WA RAIS, MUUNGANO NA MAZINGIRA	<b>Jedwali la Nne</b> limefanya rejea ya kuanzishwa chini ya <b>Kanuni ya 16(1)</b> ambayo inaanzisha <b>Jedwali la Tano</b> . Kanuni zinazoanzisha Jedwali la Tano ni <b>12(1) na 28</b> .	Jedwali lifanyiwe marekebisho kwa kurejea Kanuni sahihi.
30.	<b>GN NA. 678</b>  13 Septemba, 2019	The Microfinance (Community Microfinance Groups) Regulations, 2019	THE MICROFINANCE ACT,  (SURA YA 407)  (Zimetungwa chini ya Kifungu cha 60 (1) na (2))	WAZIRI WA FEDHA NA MIPANGO	<b>Kanuni ya 4(2)</b> inaweka sharti kwamba, <i>Community Microfinance Groups</i> inaweza kuanzishwa na watu kuanzia Kumi hadi hamsini.	Kanuni ifanyiwe marekebisho kwa kuondoa ukomo wa juu wa Idadi ya watu wanaotaka kuanzisha <i>Community Microfinance Groups</i> .



#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Kanuni hii inazuia watu zaidi ya hamsini kuanzisha <i>Community Microfinance Groups</i> hali inayoweza kuzuia fursa ya watu kujiunga.	
<b>TOLEO NA. 39 LA TAREHE 20 SEPTEMBER, 2019</b>						
31.	<b>GN NA. 686</b> 20 Septemba, 2019	The Non Governmental Organizations (Renewal and Incentives) Regulations, 2019	THE NON GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS ACT (CAP. 56)  (Zimetungwa chini ya Kifungu cha 17(7) na (38)	WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WAZEE NA WATOTO	<b>Fomu NGOB Na. 2</b> inafanya rejea ya kuanzishwa chini ya <b>Kanuni ya 2(4)</b> badala ya <b>Kanuni ya 2(3)</b>	Kanuni ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya Kanuni inayoanzisha <b>Fomu Na. 2.</b>
32.	<b>GN NA. 693</b> 20 Septemba, 2019	Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru) za Halmashauri	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	<b>Kifungu cha 7</b> kinaipa Mamlaka	Sheria Ndogo ifanyiwe marekebisho ili

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		ya Wilaya ya Mbarali).	(SURA YA 290)  (Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) na 16(1))		Halmashauri ya kupanga kiwango cha kununulia mazao kwa msimu ambacho kitatumika kama msingi wa utozaji wa ushuru wa mazao kwa msimu husika.  Kimsingi upangaji wa bei za mazao hauendani na mfumo soko huria, ambapo humtaka mkulima hupanga bei kwa kuzingatia masuala mbalimbali kama vile gharama n.k.	kuondoa sharti la Halmashauri kupanga bei ya mazao.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
<b>TOLEO NA. 40 LA TAREHE 27 SEPTEMBER, 2019</b>						
33.	<b>GN NA. 703</b> 27 Septemba, 2019	Sheria Ndogo ya Ushuru wa Maegesho na Stendi) za Halmashauri ya Mjiwa Newala	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA  (SURA 290) <b>(Zimetengenezwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16 (1))</b>	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	<b>Sehemu (c) ya Jedwali la Pili</b> kuhusu masharti ya maegesho maalum ina makosa ya uandishi kwa kutoainisha <b>sharti Na. 9.</b>	Sheria Ndogo ifanyiwe marekebisho ili kuweka sharti husika.
34.	<b>GN NA. 705</b> 27 Septemba, 2019	Sheria Ndogo za Hifadhi ya Mazingira ya Halmashauri ya Mji wa Newala	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI)  (SURA 288)  <b>(Zimetungwa chini ya Kifungu cha 89)</b>	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	<b>Kifungu cha 2</b> cha Sheria Ndogo hakijaweka tafsiri ya neno Mkurugenzi wa Halmashauri.	Sheria Ndogo ifanyiwe marekebisho ili kuweka tafsiri ya neno Mkurugenzi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
<b>TOLEO NA. 41 LA TAREHE 4 OKTOBA, 2019</b>						
35.	<b>GN NA. 733</b> 4 Oktoba,2019	Sheria Ndogo za (Hifadhi ya Mazingira) za Halmashauri ya Wilaya ya Nanyumbu	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA)  (SURA 287)  (Zimetungwa chini ya Kifungu cha 153)	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	<b>Kifungu cha 6(1) na (2)</b> vya Sheria Ndogo hii vina maudhui yanayofanana.	Sheria Ndogo ifanyiwe marekebisho kwa kuondoa maudhui yanayojirudia.
<b>TOLEO NA. 43 LA TAREHE 18 OKTOBA, 2019</b>						
36.	<b>GN NA. 739</b> 18 Oktoba,2019	The Meat Industry (Inspection of Meat Industry Stakeholders Activities) Regulations, 2019	THE MEAT INDUSTRY ACT  (SURA YA 421) (Zimetungwa chini ya Kifungu cha 34))	WIZARA YA MIFUGO NA UVUVI	<b>Kanuni ya 17</b> inaweka adhabu tofauti na iliyoainishwa chini ya Sheria Mama, ambapo <b>Kanuni ya 17</b> inaeleza	<b>Kanuni ya 17</b> ifanyiwe marekebisho ili kuendana na adhabu iliyo katika Sheria Mama.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					<p>kuwa iwapo mtu akipatikana na hati ya kumzuia Mkaguzi kutekeleza majukumu yake, atapaswa kulipa faini isiyopungua shilingi elfu hamsini au kifungo kiso chopungua miezi kumi na miwili au vyote kwa pamoja.</p> <p>Wakati <b>Kifungu cha 32</b> cha Sheria Mama kimeweka adhabu kwa kosa hilo kuwa ni faini isiyopungua shilingi elfu hamsini</p>	

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING LAW)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					au kifungo kisichozidi miezi sita au vyote kwa pamoja.	
37.	<b>GN NA. 740</b> 18 Oktoba, 2019	The Law of the Child (Fit Persons) Regulations, 2019	THE LAW OF THE CHILD ACT, (SURA YA 13)  (Zimetungwa chini ya Kifungu cha 157 (a))	WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WAZEE NA WATOTO	Kanuni haijaweka utaratibu wa namna ya kukata rufaa pale ambapo maombi ya kuwa <i>fit person</i> yanapokataliwa kwa mujibu wa <b>Kanuni ya 11(1)(b)</b> .	Kanuni ifanyiwe marekebisho ili kuweka fursa ya kukata rufaa iwapo maombi ya mtu yatakataliwa kwa mujibu wa <b>Kanuni ya 11(1)(b)</b>